

UNIVERSUL ȘCOLII

- *Editorial*
- *Evenimente din viața școlii*
- *Opinii*
- *Didactica*
- *Proiecte educaționale*
- *Edi*
- *Noutăți editoriale*
- *Diverse*
- *Informații utile*

EDITURA UNIVERSUL ȘCOLII

a CASEI CORPULUI DIDACTIC ALBA

Alba Iulia, Str. G. Bethlen nr. 7, Cod 510009

Tel. 0258/826147, Fax. 0258/833101

Web: www.ccdab.ro,E-mail: ccdab@yahoo.com**Director:****Prof. Bărbuleț Narcisa - Ioana****Redactor șef:** prof. Oros Ligia Elena**Redactori:** prof. Jude Laurențiu, prof. Nandrea Maria, ing. ec. Onișoru Viorica**Colaboratori:** insp. gen. prof. Dărămuș Eugenia Marcela

lector univ. dr. Scheau Ioan

Tehnoredactare: aj. analist programator Popa Ioan**Corectura:** Prof. Nandrea Maria

© Autorii, conform legislației în vigoare, răspund în fața legii, în ceea ce privește plagiatul sau orice altă formă de atingere a dreptului de autor.

SUMAR

Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți - CRED - Prof. Bărbuleț Narcisa - Ioana	3
Întâlnire de final în cadrul proiectului Erasmus+ Earthworm, acțiunea cheie 2 al Școlii Gimnaziale nr. 3 Cugir – Prof. Huștiuc Nicoletta	4
Rolul familiei în orientarea școlară și profesională – Prof. Negrescu Elena	6
Educația fizică în Evul Mediu – partea I – Prof. Negrescu Mihai	7
Psihoterapia duhovnicească – preotul și consilierul creștin – Prof. Bodea Lucian Tiberiu	10
Eficiența activităților extrașcolare în diversificarea lecturii - Prof. Clucerescu Carmen Simona	13
Competențe pentru viitor, inspirație din Finlanda - Prof. Hamorszki Andreea	14
Metoda mozaicului în romanul „Patul lui Procust” de Camil Petrescu – Prof. Căpîlna Maria	16
Lecția - excursie – Prof. Simu Alexandru, prof. Simu Carmen	18
Studiu – Influențarea pozitivă a elevilor printr-o comunicare eficientă – Înv. Marc Aurica	21
Activitate transnațională de învățare în Germania în cadrul proiectului parteneriat strategic KA229, Erasmus + „Pupils teach pupils” – Prof. Popa Diane	23
Strategii de succes în instruirea școlară a copiilor cu ADHD – Prof. înv. primar Păcurar Elena	27
Proiect de parteneriat educațional „Invitație la joacă” – Prof. înv. preșcolar Mureșan Doina Maria, prof. înv. preșcolar Roff Nicoleta Maria	29
Cei 7 ani de acasă – Prof. înv. primar Păcurar Elena	31

Cercul de istorie – valoare instructivă și formativă în procesul de învățământ – Prof. Teompa Aviu Ștefan 33

Proiect de lecție – propoziția completivă directă – Prof. Oltean Sabina Larisa 35

Educația în rândul elevilor romi (II) – Prof. Poptelecan Călin 39

„CURRICULUM RELEVANT, EDUCAȚIE DESCHISĂ PENTRU TOȚI - CRED”

Prof. Bărbuleț Narcisa, director CCD Alba

Ministerul Educației Naționale implementează, în calitate de beneficiar, primul proiect strategic de abilitare curriculară a unui număr de 55.000 de cadre didactice din învățământul primar și gimnazial, **„Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți - CRED”**, cod SMIS 2014+:118327. Conferința de lansare a proiectului CRED a avut loc în 28 martie 2019 la București.

Pentru a asigura acoperire națională, proiectul CRED dispune de un parteneriat activ la nivel central (Institutul de Științe ale Educației) respectiv regional prin 3 inspectorate școlare județene (Bihor, Iași și București) și 8 Case ale Corpului Didactic (Botoșani, Brașov, București, Buzău, Cluj, Olt, Teleorman și Timiș). Proiectul va fi finalizat în anul 2021 și are un buget de aproximativ 42 milioane de euro. Casa Corpului Didactic Alba implementează la nivel local acest proiect prin cinci experți locali selectați, respectiv prin experții- formatori 4 pentru învățământul primar și 8 pentru cel gimnazial pentru disciplinele limba și literatura română, limba engleză, limba franceză, istorie, matematică și educație tehnologică.

La nivelul județului Alba la finalul proiectului vor fi formate 278 de cadre didactice pentru învățământ primar (124 din mediul rural și 154 din mediul urban), respectiv 517 cadre didactice pentru învățământul gimnazial (231 din mediul rural și 286 din mediul urban).

Locațiile de formare sunt Colegiul Național „Horea, Cloșca și Crișan” Alba Iulia, Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud și Școala Gimnazială Câmpeni. Aceste locații au primit echipamente achiziționate de către Ministerul Educației Naționale, în valoare de 8166,73 lei, pentru buna desfășurare a activităților de formare. Echipamentele (laptop, imprimantă, videoproiector, ecran de proiecție) au fost ridicate de la sediul Casei Corpului Didactic Brașov, de către Casa Corpului Didactic Alba, acestea fiind predate locațiilor de formare.

La această dată sunt acreditate două programe de formare pentru ciclul primar și gimnazial fiecare având 120 ore respectiv 30 credite profesionale transferabile. În această perioadă se derulează formarea a 50 cadre didactice încadrate în învățământul primar în centrul de formare Colegiul Național „Bethlen Gábor” Aiud. De asemenea în această perioadă, Casa Corpului Didactic Alba organizează selecția pentru constituirea grupului țintă pentru cadrele didactice încadrate în învățământul gimnazial care predau disciplinele limba și literatura română, limba engleză, limba franceză, chimie, fizică, biologie și matematică în județul Alba. Formarea acestora va începe în aceleași locații acreditate de către Ministerul Educației Naționale în luna octombrie 2019.

“Proiectul **„Curriculum relevant, educație deschisă pentru toți – CRED”** s-a născut din necesitatea de a avea un nou tip de profesor la catedră, un profesor care își asumă noi roluri, dar și necesitatea ca acesta să cunoască în profunzime valențele noului curriculum național, să le poată folosi la adevărata valoare și să extragă din acestea plusvaloarea care va face din el nu un simplu profesor, ci și un dascăl adevărat” – sursa <https://www.educared.ro/eu-sunt-cred/despre-proiectul-cred/>.

ÎNTÂLNIRE DE FINAL ÎN CADRUL PROIECTULUI ERASMUS+ EARTHWORM, ACȚIUNEA CHEIE 2 AL ȘCOLII GIMNAZIALE NR. 3 CUGIR

*Prof. Huștiuc Nicoletta,
coordonator proiect KA 2 Erasmus+ Earthworm*

După o activitate bogată de 2 ani școlari, Proiectul de Parteneriat Strategic Erasmus+ Acțiunea Cheie 2, cofinanțat de Comisia Europeană prin Agenția Națională pentru Programe Comunitare în Domeniul Educației și Formării Profesionale(ANPCDEFP), a ajuns la final.

Acesta a reprezentat primul proiect de acest fel, din cadrul Acțiunii Cheie 2 pe care Școala noastră l-a implementat cu succes și totodată ne mândrim cu faptul că s-au desfășurat concomitent două proiecte Erasmus+, unul din cadrul Acțiunii Cheie 1-Mobilitate pentru cadre didactice, iar al doilea din cadrul Acțiunii Cheie 2-Schimb de bune practici din cadrul Parteneriatelor Strategice.

Proiectul de Parteneriat Erasmus+ Earthworm a avut ca temă sustenabilitatea în educația timpurie, un buget pentru România de 18.195 euro pentru care Școala noastră este foarte mândră, iar ca parteneri, în anii: 2017-2018 România, Islanda, Spania, Lituania, iar 2018-2019 România, Islanda, Lituania.

În cadrul acestui proiect au avut loc, conform formularului de aplicație 2 întâlniri transnaționale: Septembrie 2017- Luxemburg, iunie 2019-Bruxelles și 4 activități -schimb de bune practici: Islanda-octombrie 2017, Spania-mai 2018, România-octombrie 2018, Lituania-mai 2019. Acest proiect a contribuit foarte mult la dezvoltarea în primul rând a imaginii școlii în localitate, județ, țară și chiar și internațional, școala fiind acum cunoscută de alte școli partenere în acest proiect, și nu puține.

Mulțumesc doamnei director Anca Stela Țirlea pentru tot sprijinul acordat în realizarea acestui proiect și întregului corp profesoral, colegele și colegii mei de la Școala Gimnazială Nr. 3 Cugir, îndeosebi echipelor proiectului: echipa de implementare, echipa de proiect, din care am făcut parte în calitate de coordonator, alături de director adjunct prof. Laura Teban - responsabil logistică în cadrul proiectului, prof. Flavia Muntean - responsabil comunicare/diseminare și doamna contabil, Maria Avram, responsabil financiar în cadrul proiectului. Un mare aport la proiect și-au adus și cadrele didactice din echipele de selecție: prof. Adriana Breaz, informatician Adela Milea, prof. Mihaela Szilagyi-Tomoiu, echipa de monitorizare și evaluare: prof. Sabina Presecan, prof. Luminița Enescu. De acest proiect au beneficiat în special participanții la mobilități, echipa de proiect: prof. Nicoletta Huștiuc, prof. Flavia Oniga, prof. Laura Teabn, alături de cadre didactice din învățământul preșcolar și primar prof. Ioana Hâprianu, prof. Elisabeta Bîrloncea, prof. Anișoara Filimon și prof. Lavinia Fleșeriu.

Lucrând împreună în acest proiect în cadrul școlii s-a dezvoltat spiritul de echipă, am simțit cum cadrele didactice devin mai motivate, Școala noastră fiind singura din județ care a desfășurat în această perioadă a anilor 2017-2019 un număr de 2 proiecte Erasmus+ concomitent și primind totodată titlul de Școală Etwinning -singura din județ, de asemenea.

În finalul proiectului putem spune cu mândrie, deși aceasta nu e caracteristică dascălilor, că am obținut rezultate minunate și am consolidat împreună cu colege din Islanda, Lituania și Spania bazele viitoarelor proiecte și prietenii pe viață.

Ca rezultate tangibile, câteva dintre ele se cuvine să amintim: editarea unui „Ghid de bune practici” bilingv, român-englez despre educația sustenabilă, editat cu ocazia desfășurării Simpozionului Internațional Sustainability Education în cadrul activității C3 din proiect, Certificat de Calitate pentru cadre didactice și copii în cadrul proiectului adiacent Etwinning-Earthworm-*living together a sustainable life* anul trecut școlar și realizarea împreună cu cadrele didactice din Proiectul Erasmus+ Ka2 Earthworm și proiectul adiacent etwinning a 4 cărți online cu ISBN, înregistrate la Biblioteca Națională a României, bilingve, fiecare cu tema unuia din cei patru piloni pe care se sprijină sustenabilitatea: societate, cultură, ecologie și economie.

Suntem mulțumiți cu toții de rezultate la finele acestui proiect, toate fiind prezentate în cadrul întâlnirii realizate cu această ocazie unui public larg format din cadre didactice, reprezentanți ai comunității, părinți și bunici.

Mulțumim Erasmus+ pentru oportunitate și tuturor celor implicați!

Proiectul " Earthworm" este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul Programului ERASMUS+, acțiunea KA2 – parteneriate strategice, schimb de bune practici, parteneriate doar între școli. Informațiile furnizate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar A.N.P.C.D.E.F.P și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conținutul acestor informații.

ROLUL FAMILIEI ÎN ORIENTAREA ȘCOLARĂ ȘI PROFESIONALĂ

Prof. Negrescu Elena Ionela, Școala Gimnazială „Ion Agârbiceanu” Alba Iulia

Orientarea școlară și profesională reprezintă un sistem de principii, acțiuni și măsuri prin care o persoană este îndrumată să opteze pentru o anumită școală și pentru o anumită profesie, potrivit înclinațiilor, aptitudinilor și aspirațiilor proprii.

Cei mai importanți factori de realizare a orientării școlare și profesionale sunt: familia, școala și cercetarea psihopedagogică.

Familia, primul mediu organizat al copilului, are cea mai îndelungată influență asupra acestuia. Părinții joacă un rol important în sprijinirea copilului în procesul învățării. Mai întâi de toate, ei trebuie să-i ofere un cadru familial propice desfășurării activităților școlare și nu numai.

Aflat la vârsta pubertății, copilul din ciclul gimnazial se află în etapa unor transformări psihofizice; el are tendința de a ieși de sub tutela părintească și chiar școlară, de a ieși în evidență mai ales în fața persoanelor de sex opus, de a săvârși diverse acte de bravură. Toate aceste manifestări trebuie cunoscute, înțelese și dirijate corect de familie și de școală, pentru a nu împiedica bunul mers al dezvoltării personalității. De aceea este nevoie de o apropiere de propriul copil, de o observare mai atentă a comportamentului său și, bineînțeles, de un sprijin puternic, care să ducă la depășirea dificultăților inerente vârstei. Astfel, prin condițiile oferite, prin înțelegerea corectă a manifestărilor copilului și prin oferirea unor modele pozitive de conviețuire socială, familia aduce o contribuție însemnată la pășirea tânărului în viață.

La sfârșitul clasei a VIII-a, elevul este provocat să facă prima opțiune: să aleagă liceul pe care să-l urmeze. Inițial, interesele elevului sunt instabile, dar treptat se vor îndrepta spre un anumit profil. Este momentul în care părintele își pune întrebări ca „Ce vrea? Ce poate? Ce trebuie să devină copilul meu?” Unii părinți doresc neapărat ca fiul lor să urmeze un anumit liceu, să își aleagă o anumită profesie, fără să aibă argumente convingătoare, fără să țină cont de aptitudinile și interesele acestuia. De multe ori părinții doresc ca fiul lor să urmeze profesia unui membru al familiei sau să se realizeze profesional la un nivel mai înalt decât au făcut-o ei. O astfel de aspirație nu este întotdeauna justificată, ceea ce este în defavoarea copilului.

Este prea devreme și în primul rând eronat ca părintele să hotărască pentru copil îmbrățișarea unei anumite profesii. În funcție de interesele, preocupările, înclinațiile, aptitudinile și randamentul școlar și ținând seama de perspectiva cerințelor sociale, familia îl poate stimula pe tânăr, îl poate mobiliza în acțiuni legate de un anumit domeniu de activitate față de care are interes.

Sarcinile familiei în scopul orientării școlare și profesionale ar putea fi concentrate în jurul a două obiective fundamentale: cunoașterea copilului și educarea lui. Mijloacele de care dispun părinții în vederea acestor sarcini sunt multiple: observația, conversația cu copilul, urmărirea rezultatelor activității lui, descrierea unor profesii, stimularea copilului în desfășurarea unor activități practice sau intelectuale, urmărirea și comentarea unor emisiuni de radio și televiziune, munca în familie și, nu în ultimul rând, exemplul personal.

Cu cât ajutorul familiei este mai substanțial, cu atât sporesc șansele copilului de a opta pentru liceul potrivit și pentru profesia potrivită.

EDUCAȚIA FIZICĂ ÎN EVUL MEDIU - MODIFICAREA CONCEPȚIEI DESPRE EDUCAȚIE FIZICĂ. FORMELE DE PRACTICARE ALE EXERCITIILOR FIZICE ÎN PERIOADA DE ÎNCEPUT A EVULUI MEDIU - CAVALERISMUL ȘI EDUCAȚIA CAVALEREASCĂ - EXERCITIILE FIZICE POPULARE PARTEA I

Prof. Negrescu Mihai – Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Alba Iulia

Prăbușirea Imperiului Roman (462 D. Hr) a determinat fărâmițarea lumii antice, a cărei unitate se păstrase sub conducerea Romei și apariția pe scena istoriei a unor noi popoare. Căderea Romei a adus haosul politic și social. Năvălirile popoarelor migratoare, nestăvilit de o forță organizată au adâncit și completat dezordinea. Orașele erau adevărate atracții ale valurilor de năvălitori în căutare de pradă. Viața urbană a fost cu totul nimicită, industria și comerțul au fost ruinate. Timp de câteva secole țările Europei, în special cele care formaseră imperiul roman de apus au fost într-o stare de anarhie.

Istoria Evului Mediu este dominată de istoria popoarelor germanice care au determinat deplasarea civilizației spre Nord schimbând stilul de viață caracteristic lumii greco-romane. Dezvoltarea culturală a acestor popoare este influențată decisiv de religia creștină, care triumfa asupra vechilor religii politeiste, determinând atât concepțiile cât și forma instituțiilor.

Desființarea J.O antice și apoi incendiarea Olympiei au fost fapte simbolice care au pecetluit triumful eticii creștine asupra concepțiilor antice, care suferiseră e drept un destul de pregnant proces de degenerare în ultimele veacuri. Locul concepțiilor greco-romane preocupate de aspectul fizic al omului este luat de concepțiile creștine care au creat un ideal cu totul diferit. Doctrina creștină se sprijină pe dualitatea corpului și spiritului: corpul este pieritor, sufletul nemuritor. Corpul este dușmanul sufletului, reședința și cauza păcatului. Cu cât corpul este mai slăbit, mai neîngrijit cu atât șansele sufletului de a accede la viața veșnică sunt mai mari. Ca o consecință naturală a creșterii influenței acestor concepții a fost interzicerea exercițiilor fizice prin care se cultiva latura fizică a persoanei. În acest mod, creștinismul a adus decăderea execuțiilor fizice. Tertullian, unul dintre părinții bisericii creștine susținea plin de indignare: „Paleastica diaboli negotium!” (Kiritescu, 1943). Au fost considerate purtătoare de păcat și băile, curățenia sau igiena personală, adică tot ceea ce ținea de întreținerea sănătății corpului.

Ostilitatea față de bisericii creștine față de educație fizică și-a găsit deplina și completa aplicare în sistemul de educație al timpului. Școlile medievale erau conduse de ordinele religioase, educația se făcea în școlile mănăstirești conduse de călugării benedictini, franciscani sau dominicani. În școli se învățau cele „șapte arte liberale” în două cicluri „trivium” (gramatica, dialectica, retorica) și „quadrivium” (aritmetica, muzica, geometria, astronomia). Ca metodă de învățare se utiliza metoda scolastică, bazată pe raționamentul deductiv și silogismul, urmărindu-se legarea cunoștințelor într-un raționament riguros, fără folosirea faptelor sau argumentelor.

În acest sistem de educație era exclusă orice preocupare pentru educație fizică, nu mai poate fi vorba de practicarea exercițiilor fizice în școli. Ele sunt chiar interzise la fel ca și baia sau înotul.

Dar, chiar dacă exercițiile fizice nu au mai fost practicate în sistemul școlar feudal, nu înseamnă că ele au dispărut din viața popoarelor. Exercițiile fizice au continuat să facă parte din viața oamenilor și să fie practicate. Pe de o parte ele erau exersate din necesitatea asigurării pregătirii militare, dar și din dorința naturală de mișcare a oamenilor din cele mai diferite categorii și grupuri sociale. Clasele nobiliare au practicat exercițiile fizice în cadrul instituției cavalești, în timp ce oamenii din popor, țărani sau orașeni în diverse ocazii specifice vieții feudale.

Manifestările variate și pitorești ale practicării exercițiilor fizice în perioada Evului Mediu au asigurat păstrarea unei continuități a educației fizice de-a lungul acestor veacuri destul de întunecate din istoria omenirii.

Popoarele germanice reprezentate prin diferite ramuri (goți, scandinavi, danezi, islandezi, flamanzi, burgunzi, longobarzi, etc) au fost un factor important care a influențat evoluția educației fizice mai ales în perioada de început a Evului Mediu.

Din cele mai vechi timpuri, popoarele germanice duceau în regiunile de nord ale Europei o viață patriarhală cu instituții proprii. Felul de viață al vechilor germani este cunoscut prin tradiții, mituri și narațiuni istorice consemnate în operele literare populare ale nordicilor: „edda” sau „sagas”. Poemul german „Nibelungenlied” deși este de dată mai târzie a avut ca sursă de inspirație aceleași vechi narațiuni mitice și conține numeroase amănunte despre obiceiurile și credințele vechilor germani. Din punct de vedere documentar putem compara acest poem cu poemele homerice. Documentele preistorice și descoperirile arheologice la care se adaugă miturile și tradițiile, au reușit să dezvăluie amănuntele vieții vechilor germani încă din perioadele epocii bronzului.

În istorie, germanii și-au făcut apariția în momentul în care Romanii în expansiunea lor spre Nord au venit în contact cu ei. Cesar și Florus oferă numeroase date despre acest popor războinic, dar principalul izvor de documentare rămâne lucrarea istoricului Tacitus: „De situ, moribus et populis Germaniae”. Germanii sunt descriși ca un popor de oameni înalți și viguroși, blonzi cu ochi albaștri. Viața lor era simplă, se desfășura în aer liber, vânătoria fiind ocupația de bază. Erau războinici de prima mână, curajoși și viteji, mânuind armele cu multă dexteritate. Romanii nu i-au putut învinge cu toată armata lor bine organizată. Mitologia lor este plină de povestiri războinice, zeii germani sunt luptători și eroi.

Toți istoricii elogiază de asemenea calitățile morale deosebite ale acestor populații: sentimentul onoarei, credința, austeritatea. Vechii germani aveau cultul familiei și respectau femeia care era considerată tovarășă egală de viață și de luptă. Curajul, vrednicia, îndemânarea în mânăuirea armelor erau calitățile cele mai prețuite, iar pentru a dobândi aceste calități, în viața vechilor germani exercițiile fizice ocupau un loc esențial. În legendele scandinave se pot întâlni capitole întregi care descriu adevărate programe de educație. Din aceste surse documentare se observă că practicarea exercițiilor fizice începea de la cele mai fragede vârste atât pentru băieți cât și pentru fete. Copiii învățau să țină scutul, să tragă cu arcul, să arunce cu sulița, să călărească, să înoate, să mânăuiască săbia. Numai după însușirea acestor deprinderi, tinerii erau declarați maturi și capabili de luptă. Toate poeziile și poemele populare germane descriu cu lux de amănunte exercițiile fizice tradiționale.

Formele în care vechii germanici practica exercițiile fizice erau destul de variate:

- Alergarea era un exercițiu foarte prețuit, dovadă stând calificativele referitoare la capacitatea de a se mișca cât mai rapid pe care eroii legendari le primesc: Siegfried „cel iute” descris ca fiind capabil să ajungă ursul în fugă sau „Harald” care reușește să-l întrecă prin alergare pe Magnus care este calare.
- Săritura era și ea la fel de prețuită fiind folosită mai ales pentru a depăși obstacolele în timpul luptei. Se practica mai ales săritura în lungime. Istoricul roman Florus, povestește despre Teobod, un rege teuton care sărea peste patru sau chiar șase cai așezați unul lângă altul.
- Aruncarea era un exercițiu de război. Obiectul de aruncare cel mai caracteristic pentru vechii germani era piatra. Vikingii își încărcau corăbiile cu pietre pe care apoi le aruncau asupra dușmanilor.
- Înotul și scufundările sunt și ele foarte des menționate atât în legende cât și în lucrările istoricilor. Tacit descrie germanii, bărbați și femei deopotrivă, scăldându-se zilnic, indiferent de anotimp în apele reci ale râurilor.
- Călăria era apreciată mai ales de germanii din sud. Visigoții, vandalii, francii obișnuiau să lupte călare, iar calul era considerat animal sfânt.
- Patinajul și mersul pe schiuri erau de asemenea practici obișnuite mai ales la popoarele germanice din nord. Patinele preistorice confecționate din oase de animale descoperite în localitățile din zona Marii Nordului, în Islanda, Olanda și chiar Elveția sunt dovezi în acest sens. Schiul era folosit ca mijloc de deplasare în timpul iernii din cele mai vechi timpuri.

- Dansurile sunt mai puțin pomenite, se pare că ele nu erau foarte iubite de vechii germani. Tacit vorbește într-un singur loc despre un dans spectaculos executat de tineri printre săbii și lănci – deci un dans războinic, asemănător dansurilor pyrice ale vechilor greci.

Anglo-saxonii, vechii locuitori ai insulelor britanice înainte și după invazia saxonilor au cultivat și ei o serie de exerciții fizice specifice, care pe lângă pronunțatul caracter militar serveau și la satisfacerea dorinței de mișcare a populației. Reconstituirea obiceiurilor vechilor locuitori ale insulelor britanice până la cucerirea lor de către normanzi (1066) a fost realizată prin studiul poemele eroice, a unor cronici și însemnări ale preoților. Vânătoarea era activitatea care se bucura de cea mai mare atenție. Literatura epică abundă în descrierea episoadelor de fapte vânătoarești ale vechilor englezi. Călăria era necesară pentru deplasare, luptă, vânătoare. Calul era foarte prețuit: practicile rituale descrise dovedind existența unui adevărat cult pentru cal. Tragerea cu arcul era folosită în luptă, dar și pentru distracție. Aruncarea cu praștia, lupta, înotul, canotajul, patinajul, navigația cu corăbii cu pânze, aruncarea cu pietre sunt de asemenea pomenite în aceste documente.

Slavii care trăiau răspândiți pe o mare zonă geografică, între Marea Baltică și Marea Neagră, au format după destrămarea Imperiului Roman, începând cu sec. al VI-lea, mai multe grupe de popoare: în partea de răsărit: rușii, bielorușii, ucrainenii; spre vest: polonii, cehii, slovaci; ramura sudică: bulgarii, sârbii, croații și slovenii.

Slavii s-au dovedit luptători de seamă, puternici, curajoși, bine dezvoltati fizic. Din viața lor nu lipseau exercițiile fizice, mai ales cele cu caracter militar: trasul cu arcul, aruncarea pietrelor și a sulitei, lupta cu paloșul și securea, scrima cu bastoane, înotul, canotajul, lupta cu pumnii.

După sec. al X-lea viața medievală a depășit starea de haos și dezordine care a caracterizat-o în primele secole. Factorii care au avut o influență deosebită asupra educației în general și asupra educației fizice în special sunt aceiași ca și la începutul Evului mediu, dar acum concepțiile despre educație sunt mult mai clare și mai precis conturate. Biserica creștină a determinat suprimarea exercițiilor fizice din programul medieval de educație școlară, dar pe de altă parte feudalismul ca adept al apărării cu puterea armelor a fost un factor care a influențat favorabil practicarea exercițiilor fizice.

Sub influența acestor factori contradictorii, educația fizică în timpul perioadei clasice a Evului Mediu va lua forme particulare de practicare, concretizate mai ales în instituția cavaleriească.

Cavalerismul n-a fost înființat ca o instituție decretată de vreo autoritate politică sau spirituală, ci a apărut ca un efect natural al necesităților politice și aspirațiilor morale ale timpului. La originea lui stau niște vechi practici ale popoarelor germanice.

Esența cavalerismului era formată din două calități de bază: prima de natură militară iar cea de a doua de natură etică. Calitățile de bun militar se formau prin parcurgerea de către aspirantul la titlul de cavaler al unui adevărat program de educație în care exercițiile fizice erau pe primul loc.

La formarea concepțiilor etice specific cavaleriești au contribuit mai multe popoare fiecare cu însușirile sale specifice. Cavalerismul a preluat caracterul războinic de la germani, spiritul combativ, eleganța și buna dispoziție de la poporul francez. Spiritul mândru și simțul onoarei au fost caracteristici împrumutate de la spanioli, iar bravura și generozitatea de la arabi.

Locul unde toate aceste calități au găsit teren favorabil pentru a se dezvolta a fost Franța, țara în care instituția cavaleriească a luat naștere și s-a dezvoltat ca formă și esență spirituală oferind un adevărat model pentru celelalte popoare din Europa care au cultivat cavalerismul.

Concepția etică predominantă a cavalerismului era „bravura dezinteresată”. Cavalerul practica religia onoarei, sacrificiul individual și colectiv pentru o idee; el era protectorul celui mai slab, în special al femeii pe care o respecta în mod deosebit și era apărătorul credincios al bisericii. Trebuia să fie curajos și întreprinzător, să nu ia în calcul primejdiile, drept cu dușmanii și mărinimos cu cei învinși. El era însă gata oricând să spele o eventuală ofensă cu sânge. Respectarea cuvântului dat și a jurămintelor erau alte reguli pe care un cavaler le respecta cu sfințenie. Pe lângă toate acestea trebuie să se arate întotdeauna plin de bună dispoziție, iar eleganța și grația trebuie să însoțească forța.

Aceste principii morale au fost reunite în perioada de apogeu a cavalerismului (sec.al XII-lea și al XIII-lea) în cele 10 porunci ale cavalerilor, care erau tot atât de sacre ca și decalogul biblic.

Instituția cavaleriească, viața și faptele cavalerilor au avut o influență puternică asupra întregii vieți culturale, dar mai ales asupra literaturii. A fost creată o adevărată colecție de balade și poeme epice cu subiecte din viața cavalerilor, care a oferit istoricilor un bogat material documentar. În Franța colecția de poeme epice populare „Chansons de geste” cântate de trubaduri îl aveau ca erou pe Carol cel Mare și cavalerii săi, iar Niebelungenlied (1200) poemul germanilor descria în principal faptele eroice ale cavalerilor germani.

Cavalerismul nu a fost sinonim cu feudalitatea, deși ascendența nobiliară a aspiranților nu era obligatorie. Titlul de cavaler nu era ereditar, el se dobândește prin efortul personal al viitorilor cavaleri. Calitățile fizice și morale care formau esența cavalerismului se formau printr-un proces de educație care dura de la 7 ani până în jurul vârstei de 21 de ani.

Până la 7 ani educația fiilor de nobili era lăsată în seama familiei. De la 7 ani începea prima perioadă de educație cavaleriească cunoscută sub denumirea de „noviciat” care dura până la 16 ani. Un principiu de bază era acela că orice cavaler trebuie să fie în serviciul altui cavaler, dar care să nu fie tatăl lui. Conform acestui principiu, tinerii își făceau noviciatul pe lângă un cavaler mai în vârstă și de obicei erau atașați unor curți seniorale sau princiare, în calitate de paji. În timpul acestui stagiul tinerii aspiranți la rangul de cavaler își desăvârșeau educația intelectuală, morală și mai ales cea fizică. După noviciat, pe la 15-16 ani pajul devenea scutier. În această calitate avea dreptul să-l însoțească pe senior la luptă, vânătoare, fără a avea încă dreptul de a fi un participant activ la aceste activități.

Se considera că în jurul vârstei de 21 de ani tânărul era pregătit pentru a deveni cavaler. Promovarea se făcea printr-o ceremonie solemnă, numită de „investitură”. La început acest ritual avea un caracter pur militar, orice cavaler având dreptul să acorde „investitura”. Gestul esențial consta în predarea sabiei, însoțită de obicei printr-o lovitură peste umăr. Mai târziu, pentru a-i spori caracterul solemn, investitura era însoțită de o serie de festivități cu caracter mai ales religios. Din secolul al XII-lea ceremonia era prezidată de un reprezentant al bisericii, pentru a întări faptul că instituția cavaleriească se afla sub protecția bisericii.

Referitor la conținutul educației trebuie spus că latura intelectuală era destul de neglijată. Au fost cavaleri faimoși care nu știau aproape de loc carte. Cunoștințele preluate din cele șapte arte liberale care constituiau conținutul educației în Evul Mediu erau reduse la maximum și adaptate la necesitățile concrete ale vieții cavalerilor. Educația morală consta în învățături religioase și povestiri eroice menite să dezvolte sentimentele care formau esența concepțiilor cavalești și era în general lăsată pe seama preotului care slujea la capela din incinta castelului.

Partea cea mai importantă și mai consistentă a educației cavalești era educația fizică. Scopul era obținerea forței și a îndemnării necesare pentru practicarea celor două activități caracteristice vieții feudale: războiul și vânătoarea. Exercițiile fizice specifice cavalerilor erau grupate în așa numitele „șapte virtuți” cavalești: călăria, înotul, mânguirea armelor, lupta, aruncarea, curtenia și turnirul.

PSIHOTERAPIA DUHOVNICEASCĂ - PREOTUL ȘI CONSILIERUL CREȘTIN -

Prof. Bodea Lucian-Tiberiu, Școala Gimnazială „Mihai Eminescu” Ighiu

Vremurile pe care le trăim sunt grele. Aceste cuvinte cu siguranță au fost rostite și de înaintașii noștri și fără îndoială vor fi rostite de cei ce vor veni după noi. Dacă mai demult greutățile erau de ordin material în ceea ce privește traiul zilnic și condițiile externe în care omul își desfășura viața, astăzi greutățile nu sunt neapărat de ordin material ci mai ales de ordin sufletească. Omenirea a ajuns din punct de vedere a dezvoltării științifice la o anumită bunăstare, negândită și mult râvnită

de cei mai dinainte de noi, dar se pare că lăuntru omului nu a putut ține pasul cu această galopantă dezvoltare.

Potrivit referatului biblic vedem că Dumnezeu ne-a creat pe noi oamenii după chipul și asemănarea Sa. Ne-a creat pentru veșnicie nu pentru vremelnicie, și ne-a arătat că adevărata noastră casa este sus în cer. Viața de pe pământ nu este decât un pelerinaj și o căutare a ceea ce așteptăm să vină. Acesta este firescul omului, iar în măsura în care luat de valul vremelniciei, omul se depărtează de vocația sa primordială, trăiește o ruptură, se chinuie, suferă.

Dumnezeu văzând toată această durere și suferință a omului a venit pe pământ, S-a arătat nouă și ne-a spus că nu a venit pentru cei sănătoși ci pentru cei bolnavi. De aceea ne-a lăsat oameni prin care suferințele trupesti și sufletești să fie alinate și tămăduite. În eseu de față doresc să vorbesc tocmai despre acești oameni și anume despre preot și terapeutul creștin care au același ideal nobil: de a ajuta pe cel ce are nevoie de ajutor. Bineînțeles că fiecare dintre ei are o metodologie specifică și aceasta nu-i separă, nu-i pune în opoziție ci completează și întregeste lucrarea terapeutică prin consilierea pastoral duhovnicească.

Consilierea pastoral-duhovnicească reprezintă acea specializare în slujire pastorală oferită persoanelor individuale, cuplurilor sau familiilor care trec prin suferință, necaz și durere, capabile să-și prezinte situația cu dorința de a căuta ajutor pastoral creștin pentru a face față acestei situații. Ea utilizează o diversitate de metode de vindecare care ajută oamenii să facă față problemelor, într-o manieră consecventă cu învățătura creștină. Necesitatea consilierii a fost evidențiată încă din cele mai vechi timpuri. Astfel, Sfânta Scriptură consemnează în mai multe rânduri atât rolul sfătuirii, cât și roadele ei în dezvoltarea relațiilor interumane. Isus, fiul lui Sirah, consemnează în cartea sa atât necesitatea și implicațiile sfătuirii, cât și faptul că un consilier bun dobândește o amintire evasieternă, care se păstrează vie în sufletul celor pe care-i ajută (Înt. lui Isus Sirah cap. 11, 12). Tocmai de aceea în Biserică este o slujire aparte aceea a povățuirii duhovnicești, povățuire care are ca scop final tămăduirea.

Comunitățile religioase au încercat și au reușit, din cele mai vechi timpuri, să ofere soluții de natură spirituală persoanelor aflate în suferință. În mod exclusiv, clericii au fost aceia care s-au ocupat, timp de secole, de problemele oamenilor, cultivând consilierea duhovnicească, pentru a-i ajuta pe cei care au suferit de tulburări mentale și emoționale. Consilierea spirituală tradițională continuă să ajute multe dintre aceste persoane.

Astfel, cel care poate avea cel mai bine grijă de suflet, atât din punct de vedere duhovnicesc, cât și psihologic, atunci când deține cunoștințele și competențele necesare, datorită harului și a legăturii cu Dumnezeu, este preotul, mai ales că, după cum afirmă și cunoscutul Mitropolit Hierotheos Vlachos în cartea „Psihoterapia Ortodoxă: Știința Sfinților Părinți”, „creștinismul este, în primul rând, o știință psihoterapeutică, având drept obiect, vindecarea duhovnicească a omului”.

Preotul trebuie să sălășluiască în harul necreat al lui Dumnezeu. Datoria lui nu este, cu prioritate, aceea de a administra Sfintele Taine, ci de a fi mai întâi el însuși sfințit de ele. Odată sfințit, va fi în stare să-i sfințească și pe alții. Preotul cu forță psihoterapeutică este deci, preotul duhovnicesc, pătruns de harul lui Dumnezeu. Doar aceasta îi garantează preotului dobândirea puterii vindecătoare.

Așadar, un preot și un psihoterapeut ortodox autentic care dorește să vindece bolile sufletești ale fiilor săi duhovnicești, trebuie să se fi vindecat el însuși de patimi, atât cât îi stă în putință – aflându-se „la mijloc, între faptă și contemplație”. Cum ar putea cineva să-i vindece pe alții dacă nu s-a vindecat pe sine însuși mai întâi sau dacă nu a gustat măcar din roadele propriei sale vindecări?

Deosebit de grăitoare este și mărturia Sfântului Grigorie Teologul în această privință, o sinteză valoroasă a celor tocmai afirmate: „Trebuie să fiu eu mai întâi curat și apoi să curăț pe alții. Să fiu eu înțelept, ca să înțeleptesc pe alții. Să fiu eu lumină, ca să luminez pe alții. Să fiu eu aproape de Dumnezeu, ca să apropiu pe alții. Să fiu eu sfânt, ca să sfințesc pe alții ”.

Condiția esențială pentru a deveni părinte duhovnicesc este aceea de a deveni mai întâi duhovnicesc. Mai importantă decât faptele miraculoase este viața. Marea lege este exprimată în

Pateric unde se spune: „Dă sânge și ia Duh”. Duhovnicescul se obține prin martiriul conștiinței altfel spus prin lupta credinței și printr-o mare și încordată nevoiță. Teologia creștină e o teologie interiorizată. Un adevăr interiorizat are o cu totul altă strălucire, o cu totul altă intensitate decât un adevăr știut doar.

Importantă pentru părintele duhovnicesc este și pregătirea intelectuală. De aceea părintele trebuie să studieze zi și noapte Sfintele Scripturi și scrierile Sfinților Părinți, să ceară sfat de la părinții mai bătrâni. Pregătirea trebuie să fie continuă și fără de sfârșit. Se cere călăuzitorului duhovnicesc o bună cunoaștere a cărților sfinte pentru a nu lua hotărâri după capul propriu în detrimentul adevărului revelat. Duhovnicul trebuie să fie echilibrat și să cunoască totul despre om: timpul său, proiectele sale, pornirile, personalitatea, răbdarea, cunoștințele, râvna, vârsta, forța trupului, constituția, sănătatea și bolile sale, caracterul, locul, educația, dispoziția, scopul, comportamentul, înțelegerea, inteligența sa nativă, eforturile, vigoarea, încetineala sa.

Niciodată însă, o consiliere pastorală pertinentă nu poate face abstracție de fundamentele psihologice specifice consilierii în general. Ceea ce distinge consilierea pastorală de alte forme de consiliere, este rolul și responsabilitatea consilierului, precum și modul în care acesta exprimă înțelegerea sa în relația pastorală. Consilierul pastoral este reprezentativ pentru imaginea centrală a vieții și semnificației acesteia, afirmată în comunitatea religioasă. Consilierul are datoria de a explica și de a stabili, împreună cu persoana asistată, câteva repere duhovnicești, la care aceasta să se poată raporta. În procesul de consiliere duhovnicească, înțelegerea oricărui eveniment de viață, prin prisma credinței și a convingerilor religioase personale, este foarte importantă. De aceea, rolul consilierului duhovnicesc este deosebit. Acesta are datoria de a-i deschide persoanei asistate, noi perspective de înțelegere a problemelor personale.

Raportat la Dumnezeu, orice lucru și orice eveniment de viață, dobândește noi sensuri, mult mai adevărate și mai profunde. De asemenea, atunci când te raportezi cu credință la Dumnezeu, totul poate fi purtat mai ușor. Suferințele și necazurile primesc noi dimensiuni, iar mângâierea sufletească este deosebit de mare. Înțelegerea oricărui lucru prin prisma credinței și a nădejzii, înlătură disperarea, adeseori cumplită, trăită atunci când ești departe de Dumnezeu. Consilierul duhovnicesc are tocmai datoria de a oferi noi direcții de viață, de a întări nădejdea și credința persoanei consiliate și de a stabili/restabili legătura cu Dumnezeu, legătură fără de care, suferința și necazul sunt foarte greu de purtat.

Așadar, rolul consilierii duhovnicești este deosebit de important atât pentru persoana asistată, cât și pentru consilier, datorită noilor perspective creștine deschise prin procesul de consiliere. Raportarea la credință este deosebit de importantă și, de asemenea, apropierea persoanei consiliate de Dumnezeu și de Biserica Sa reprezintă cu adevărat o mare binefacere. Prin prisma credinței și prin apropierea de Sfânta Biserică, omul primește puteri noi, mângâiere sufletească, nădejde și întărire pentru a merge mai departe, indiferent de problemele care apar, inevitabil, în viața fiecăruia. Îl vedem în acest sens pe consilierul creștin ca fiind un rod al preoției universale. De multe ori acolo unde preotul nu ajunge sau nu poate să ajungă intervine consilierul care poate să ajute prin sfatul său pe cel ce are nevoie de ajutor și mai mult îl apropie pe om de Dumnezeu.

Pentru a-și onora misiunea, consilierul pastoral trebuie să dețină toate calitățile unui bun consilier psihologic, căroră li se mai adaugă exigențele speciale existente în raport cu un om performant în „cele ale credinței” și bine pregătit din punct de vedere teologic.

Îndeplinind din vocație cerințele profesiei sale și dezvoltând astfel personalitatea asistatului său, consilierul îndeplinește într-un mod aparte rolul de sfințitor al omului și naturii, rol care-i revine în calitatea sa de posesor al preoției universale.

BIBLIOGRAFIE:

1. Bunge, Gabriel, *Părintele duhovnicesc și gnoza creștină după avva Evagrie Ponticul*, Trad. diac. Ioan I. Ică jr., Sibiu, Editura Deisis, 2000;
2. Dajkyer, Pr. Prof. Tadeusy, *Meditații despre credință la școala Sfintei Familii*, Traducere în limba română de Luminița Crișan, București, Editura Tradiție, 2003;

3. Mitrofan, Iolanda, Adrian Nuță, *Consilierea psihologică: cine, ce și cum?*, București, Editura Sper, 2005;
4. Pașca, Psiholog Dr. Maria, Preot Dr. Teofil Tia, *Psihologie Pastorală (I): Reperele psihologice ale consilierii pastorale*, Alba Iulia, Editura Reîntregirea, 2007;
5. Săndulache, Sorin, *Consiliere pastorală și psihoterapie pastorală*, București, Editura EdITA, 2006;
6. Vlachos, Mitropolit Hierotheos, *Psihoterapia ortodoxă: Știința Sfinților Părinți*, Timișoara, Editura Învierea – Arhiepiscopia Timișoarei, 1998.

EFICIENȚA ACTIVITĂȚILOR EXTRAȘCOALARE ÎN DIVERIFICAREA LECTURII

Prof. Clucerescu Carmen Simona, Colegiul Tehnic „Toma N. Socolescu” Ploiești

Termenul excursie are un conținut mult mai larg decât al unei vizite, redând un complex de activități și de perspective, căci, indiferent de scopul propus, o excursie nu poate fi pur literară, deoarece participanții nu pot să nu ia act și de alte fețe ale realității, în afara celor strict literare; de exemplu, deplasarea într-un oraș sau sat nu se poate realiza fără observarea și comentarea unor aspecte arhitectonice, etnografice, istorice, pe care locul respectiv le deține; refacerea itinerariului unei țări din viața unui scriitor nu se poate face ignorând elementele geografice, de mediu sau economice ale traseului.

Reușita unei excursii literare este determinată, deseori, de câțiva factori: pregătirea atentă a acesteia, implicarea afectivă și efectivă a elevilor în acțiunea de documentare, stabilirea ritmului activității, valorificarea ei ulterioară (discuții, materiale pentru revista școlii sau pentru presa locală). După ce a fost stabilit itinerariul, se trece la procurarea materialelor informative asupra zonei cuprinse în programul de excursie, clasa poate fi împărțită pe grupe, având sarcini de lucru diferite: să identifice obiectivele istorice, culturale, literare de pe traseul respectiv, să descopere distanțele de la un obiectiv la altul, pentru a stabili programul unei zile; să caute bibliografia științifică despre zona care urmează să fie parcursă, să obțină informații despre legăturile dintre scriitor și sat/oraș- copilărie, studii, activitate artistică; să identifice reflectări ale acelor realități, în opera scriitorului. Excursiile literare devin un mijloc de fixare a celor citite, deoarece elevii sunt puși în situația de confrunța opera cu mediul în care ea a fost scrisă. Așadar, apar ca mijloace de îmbogățire și consolidare a orizontului cultural, putând contribui astfel, la dezvoltarea aptitudinilor creatoare ale elevilor.

Cu câteva săptămâni înainte de desfășurarea itinerariului, am cerut elevilor să reia lectura romanului „Baltagul”, de Mihail Sadoveanu, și să înregistreze în fișele lor de lectură indicii spațiali ai acțiunii - localități, drumuri, popasuri. Paralel cu notarea lor, se vor menționa tot în fișe, alte elemente de construcție literară: personaje, obiceuri, comentarii, pasaje emblematice, aspecte mitologice, căci, pe baza lecturii minuțioase, se va elabora mai apoi, harta drumurilor Vitoriei Lipan, care va fi prezentată în timpul unei ore, însoțită de citate, extrasele din roman, conținute în fișe; acestea vor fi reluate în timpul excursiei, încercându-se realizarea unei permanente asocieri dintre mediul fizic și reprezentarea lui în roman.

Un model de excursie literară vizează locurile legate de viața lui Mihail Sadoveanu, de ținuturile străbătute de pașii scriitorului, ce au călcat peisaje românești, de un pitoresc aparte.

Urmărind firul vieții scriitorului, facem mai întâi popas la Pașcani, unde, așa cum scria Sadoveanu, „ne petrecem veacul cu copiii din Valea Pașcanilor, buni la bățut mingea în vremea verii, la gheață și la săniuș, iarna. Tata își întemeiasă în vatră gospodăria, mă duceam la arat sau la cosit, ori la pădure, cu argații” (Sadoveanu, 1974, p. 49). Elevii vor merge prin locurile unde odinioară a fost școala domnului Busuioc, dascălul care va deveni personajul literar-domnul Trandafir.

La Fălticeni, unde Mihail Sadoveanu a urmat cursurile gimnaziului „Alecă Donici”, se află strada Ion Creangă, unde la nr. 4 a locuit marele scriitor. Aici a scris povestea de dragoste a Tincuței. Astfel, turistul află ce însemna în trecut orașul Fălticeni, cu ulița Rădășenilor: „dar ulița noastră, dragă prietene, e o uliță istorică. Se zice că a fost drumul oștilor lui Ștefan Vodă. Alexandru Cuza Voievod a întrebat în 1860 când se va așterne pe ea prundul trebuitor, în capătul uliței noastre, pe vreme de îngheț s-a jucat Hora Unirii, iar prin noroaiele toamnei a răzbătut cu greu Ion Creangă, pe când învăța la școala de Catiheți” (Sadoveanu, 1974, p. 59). Poposim la Iași, locul în care trei ani scriitorul a fost elev silitor la Liceul Național, perioadă hotărâtoare pentru cariera sa literară, despre care scriitorul își aducea aminte, mereu, cu multă plăcere: „eram în Iași lui Kogălniceanu și Russo, al lui Costache Negruzzi, Alecsandri, Eminescu și Creangă. Am fost în stăpânirea capodoperelor literaturii moderne europene pe care le-am sorbit cu nesaț...Mă preocupa și literatura românească și nu era revistă pe care să n-o citesc” (Sadoveanu, 1974, p. 75).

În vila modestă din dealul Copoului, unde a locuit Sadoveanu, au fost scrise povestirile fermecătoare din „Hanu Ancuței”, „Venea o moară pe Siret”, „Frații Jderi”. Și, în final, la Vânători Neamț, se află casa memorială, unde scriitorul și-a petrecut ultimii ani ai vieții. Fiecare elev nu trebuie să uite că Sadoveanu a fost un mare iubitor al naturii și al drumețiilor. În 1929, a urcat pe valea La Ciucea, se află Castelul lui Octavian Goga și mausoleul, în care sunt înmormântați poetul și soția lui, Veturia Goga; pe lângă vizitarea complexului, în acest spațiu elevii au susținut un scurt program de recitări, prezentând trei lucrări despre creația lui Goga, urmate de discuții pertinente despre activitatea acestuia.

Bibliografie:

Nuță, A., (2004), *Abilități de comunicare*, Ed. SPER, București;

Pamfil, A., (2008), *Limba și literatura română- structuri didactice deschise*, Ed. Paralela 45, Pitești;

COMPETENȚE PENTRU VIITOR, INSPIRAȚIE DIN FINLANDA

Prof. Hamorszki Andreea, Colegiul Național „Titu Maiorescu” Aiud

Mereu auzim despre nevoia de schimbare a învățământului din țara noastră, însă schimbarea începe cu fiecare dintre noi, cu pași mici, dar semnificativi. Modele de bune practici există peste tot, noi trebuie doar să le implementăm la orele de curs și să le adaptăm atât stilului propriu de predare, cât și profilului clasei, astfel încât aceste inovații să decurgă firesc în procesul didactic, să nu fie percepute ca fiind disruptive.

Un astfel de model este binecunoscutul și mult lăudatul model finlandez. Dorind să aflu mai multe de la profesori cu experiență care predau în Finlanda, am participat la cursul „Competențe pentru viitor, inspirație din Finlanda” oferit de Finnish Teacher Training Centre din Sibiu, din cadrul Școlii Finlandeze din Sibiu.

Noi pregătim copii pentru viitor, pentru profesii care nu s-au inventat încă. „Pe piața muncii din viitor, importante vor fi competențele de care mașinile și roboții nu sunt capabile” (Studiu al Confederației industriilor din Finlanda). De aceea, întrebarea „Care sunt competențele de care vor avea nevoie copiii de azi, pentru a avea succes în secolul inovației?” este una firească. Una dintre primele țări care au implementat ideea competențelor secolului 21 în curriculumul școlar este Finlanda, accentuând metacogniția și dezvoltarea competențelor transversale, descrise prin șapte zone de competență. Totul a început cu prima generație care a primit o masă caldă, apoi cu introducerea a opt clase obligatorii; iar tinerii finlandezi din ziua de azi învață 3 limbi străine, au manuale electronice și învață transdisciplinar. Copiii învață pentru viață și nu pentru școală. Educația în Finlanda constă din mult profesionalism, politici pe termen lung și viziune,

descentralizare, putere de decizie, cultura evaluării și a calității la nivel local, responsabilitate bazată pe încredere, colaborare, networking și parteneriate. Spre deosebire de sistemul de învățământ autohton, bazat pe multă birocrație, idei ad-hoc care vin de la politicieni, standardizare, inspecții, teste naționale și control al calității, responsabilitate data de teste și inspecții, competiții și clasamente. Competențele secolului 21 sunt cunoștințele și abilitățile de care vor avea nevoie copiii de azi în viața lor de oameni și cetățeni.

Educația finlandeză e centrată pe elev, nu pe profesor, se axează pe întrebări și probleme, nu pe fapte sau principii, pe mijloace diverse, tehnologie, versus manual și creion, pe proiecte, individualizare, comunitate globală, competențe și inovație.

Pedagogia finlandeză: începe cu respectul pentru natură, pentru resursele planetei, copiii nu fac risipă la masa caldă gratuită pe care o primesc la școală până la nivelul liceal, profesorii au autonomie totală în a-și alege materialul la clasă, manualele pot fi și doar digitale, curriculumul e flexibil, învățarea e experiențială.

Sunt celebre deja rezultatele dezastruoase ale elevilor români la testele PISA. Elevii finlandezi se bucură de succes la aceste teste datorită educației centrate pe nevoile și pasiunile copilului, datorită pregătirii de calitate a profesorilor, ceea ce le conferă elevilor încredere și autonomie, datorită flexibilității curriculumului, a libertății pedagogice, a concepției socio-constructiviste a învățării, a culturii și stării de bine a societății.

Și cu toate acestea, în anul 2016 a avut loc o reformă educațională în Finlanda, care a urmărit: 21st century skills (competențe transversale), rolul activ al elevului, învățarea prin proiecte tematice- transdisciplinare, metode de predare și învățare diversificate, mai multă mișcare, utilizarea mediilor digitale de învățare, evaluarea formative. Deci educația finlandeză pune accentual pe competențele pentru viitor înaintea conținutului (skills over content). Evaluarea e formativă, vrei să știi ce știe copilul pentru a reuși să-ți îmbunătățești stilul de predare în avantajul lui. Educația vizează formarea copilului ca om și cetățean, în primul rând. Un rol extrem de important în acest sens îl are formarea gândirii critice. Elevul trebuie să conștientizeze propriile procese și nevoi de învățare: un exemplu pertinent ar fi că ei învață să scrie pe calculator în clasa I, iar la grădiniță merg în pădure să învețe să recunoască ciupercile. Se insistă pe pedagogia pozitivă- facem împreună, obținem lucruri, beneficiem toți. Unele clase au ora de laudă, în care în fiecare săptămână fiecare elev este laudat pentru calitățile de care a dat dovadă în acel interval. Interculturalitatea joacă un rol foarte important, în acest moment în Helsinki se vorbesc nu mai puțin de 160 de limbi, copiii învață la școală cuvinte de bază în limbile colegilor de clasă.

Acest atelier m-a familiarizat cu elemente de noutate din actualitatea educației finlandeze și m-a purtat pe cărarea descoperirii competențelor pentru viitor. Am dezbătut și am reflectat împreună asupra rolului școlii în formarea pentru viitor a copiilor, din perspectiva celor șapte zone de competență care apar în curriculumul național finlandez:

Competența 1 - A gândi și a învăța să înveți

În Finlanda, această competență e implementată prin intermediul a trei teme: învățare prin cercetare și creativitate, conceptul „învață cum să înveți”, școala ca comunitate de învățare.

Competența 2 - Interculturalitate, inteligență emoțională și comunicare

Teme: înțelegerea altor culturi, abilități emoționale, cultura participării.

Competența 3 - Responsabilitate și grija de sine

Competența 4 - Alfabetizare multiplă și transdisciplinaritate

Teme: comunicare, multimedia, abilități contextuale.

Competența 5 - Competențe digitale și tehnologice

Teme: cercetare și creativitate, abilități practice și programare, responsabilitate și siguranță, interacțiune în lumea digitală.

Competența 6 - Antreprenoriat și carieră

Teme: pregătire pentru piața muncii, interacțiunea socială la muncă, practică în întreprinderi.

Competența 7 - Participare și cetățenie activă pentru un viitor sustenabil

Teme: modalități de influențare, structura și regulile societății, construirea viitorului.

De la curs nu au lipsit nici materialele și ideile practice, materiale dezvoltate de Edustudio Helsinki care se pot folosi fie în activități la clasă, fie în colaborarea cu profesori și colegi de cancelarie. De exemplu împărțirea pe două grupe a elevilor și ordonarea lor în ordinea alfabetică a prenumelor/ a lunii de naștere, în funcție de înălțime/de mărimea la pantofi/de ora la care s-au culcat cu o seară înainte, și totul realizat sub formă de competiție între cele două grupe. Ne-a fost recomandată și o carte "Phenomenal Learning from Finland", de Kirsti Lonkai (2016).

Recomand acest curs educatorilor, învățătorilor, profesorilor sau celor pasionați de viitorul educației. Un mare merit revine doamnelor formator, Bianca Biro, profesor de limbile engleză și franceză în Helsinki și Alexandra Vorobjeff, co-fondatoare Edustudio Helsinki Finlanda.

METODA MOZAICULUI ÎN ROMANUL „PATUL LUI PROCUST” DE CAMIL PETRESCU

Profesor Căpîlna Maria, Liceul Tehnologic Agricol „Alexandru Borza” Ciumbrud

Metoda mozaicului presupune în primul rând colaborare și are la bază împărțirea grupului mare de elevi în mai multe grupe de lucru eterogene de 4 sau 5, coordonate de profesor și împărțirea temei în 4-5 subteme precizate pe o fișă-expert, fiecare elev fiind expert pe o temă; experții vor părăsi grupurile, vor studia împreună și vor face un raport individual, pe care îl vor prezenta grupei la întoarcere; în faza de evaluare grupurile de experți expun rezultatele întregii clase.

„Este o metodă activă de predare care se bazează pe împărțirea sarcinilor de învățare elevilor, pentru ca în final, prin reunirea sarcinilor de grup să rezulte conținutul final al învățării. În cadrul acestei metode rolul profesorului este mult diminuat, el intervine semnificativ la începutul lecției când împarte elevii în grupurile de lucru și trasează sarcinile și la sfârșitul activității când va prezenta concluziile activității.” (Ioan Scheau)

Metoda îmbină învățarea individuală cu învățarea în echipă și a fost aplicată pe romanul *Patul lui Procust* de Camil Petrescu.

Primul pas l-a reprezentat formarea a cinci grupuri de câte 5 elevi numite „grupuri-clasă”; Pasul doi l-a constituit alcătuirea a patru grupuri de „experți”, respectiv toți elevii cu numărul 1 din „grupurile-clasă” au format un grup, toți cei cu numărul 2 alt grup ș.a.m.d. Fiecare grup de experți a avut de rezolvat o anumită sarcină:

- Grupul de experți numărul unu a urmărit problematica romanului, în raport cu alt roman de același autor.
- Grupul de experți numărul doi a prezentat dinamica relației autor-narator-personaj.
- Grupul de experți numărul trei a menționat aspecte legate de particularitățile construcției romanești.
- Grupul de experți numărul patru a surprins cauzele care au dus la eșecul relațiilor din cadrul romanului amintit.
- Grupul de experți numărul cinci a stabilit argumente pentru încadrarea operei în tipul de roman subiectiv.

Experți nr.1	În cele două romane camilpetresciene, <i>Patul lui Procust</i> și <i>Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război</i> , apare intelectualul lucid și inadapdat care trăiește o dramă interioară cauzată de neîmplinirea în cuplu. Ladima, la fel ca Ștefan Gheorghidiu, iubește o proiecție a minții sale căreia îi conferă atributele necesare pentru a o transforma în femeia ideală. Când se izbește de realitate, trăiește o adevărată dramă care-l mistuie la paroxism. Dacă Gheorghidiu se eliberează la final de suferință, devenind astfel un învingător, Ladima nu-și
--------------	--

	găsește liniștea decât printr-o moarte misterioasă.
Experți nr.2	Toate cele patru personaje, situate în centrul romanului, se confesează la persoana I, devenind astfel naratori. Fred Vasilescu este personajul prin intermediul căruia autorul reconstruiește cele două povești de iubire. Acesta apelează la memoria afectivă și recompune viața celorlate personaje, având în text și rolul de eul literar al prozatorului. Pe lângă cei patru eroi, își face simțită prezența în text autorul însuși, cu funcție de personaj, declanșând și regizând fluxul labirintic al confesiunilor. Prin notele sale de subsol, autorul – personaj scrie propriile sale comentarii, cu scopul de a descoperi sensurile existenței, realizând astfel propriul său roman.
Experți nr.3	Tehnica <i>Patului lui Procust</i> este aceea a relativismului modern. Autorul știe că adevărul are ca sursă un punct de vedere ce poate fi subiectiv, de aceea pentru a ne salva din acest relativism al cunoașterii e necesar să înmulțim perspectivele în jurul aceluiași obiect. În roman apar mai multe personaje-naratori care se confesează, generând astfel apariția diferitelor perspective din care ar putea fi receptat mesajul.
Experți nr.4	Avem în fața noastră un roman al eșecului în care eroii nu reușesc să se cunoască cu adevărat, totul rămânând învăluit într-un mister până la final. Fred Vasilescu fuge de iubire, deoarece nu acceptă să devină sclav într-o relație, iar Ladima renunță la dragostea pentru Emilia, ființa totalmente incompatibilă lui. Viața este un „pat al lui Procust” în care eroii sunt mutilați sufletește, iar povestea lor de iubire stă sub semnul destrămării.
Experți nr.5	Romanul este subiectiv prin: utilizarea persoanei I, absența cronologiei, prezența memoriei involuntare și prin parcurgerea de către eul narativ a unui traseu de căutare a propriei identități, fiind de fiecare dată <i>un altul</i> (în sensul lui A. Rimbaud). Scriitura devine astfel unica posibilitate care-l ajută pe personajul-narator să-și analizeze cu atenție trăirile și să se cunoască pe sine însuși, oferind în același timp și cititorului prilejul ca să-și sondeze cu atenție propria-i conștiință.

După ce au rezolvat sarcinile primite de profesor, elevii au revenit în „grupurile-clasă” și au prezentat conținutul în care au devenit „experți” celorlalți colegi (predare reciprocă), care au avut posibilitatea de a pune întrebări suplimentare „experților”.

Ceea ce este avantajos la această metodă este că la sfârșitul lecției, toți elevii au reușit să cunoască întregul text de studiat, nu numai partea pe care a învățat-o în calitate de „expert”. De asemenea, această metodă stimulează încrederea în sine a participanților și dezvoltă abilități de gândire creativă, comunicare argumentativă și de relaționare în cadrul grupului. Un alt punct forte îl constituie faptul că se poate cuantifica exact contribuția fiecărui membru la realizarea sarcinii atribuite grupei. Rolul profesorului este de a monitoriza activitatea, pentru a fi sigur că informația se transmite corect și că poate servi ca punct de plecare pentru diverse întrebări și, în plus, de a stimula cooperarea, asigurând implicarea tuturor membrilor.

BIBLIOGRAFIE:

1. Cerghit, Ioan, *Metode de învățământ*, Iași, Editura Polirom, 2006
2. Cucoș, Constantin (coordinator), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, București, Editura Polirom, 2005
3. Neșțian, Valeriu C., *Metodica predării textului literar în liceu*, București, Editura Didactică și Pedagogică, 1982
4. Petrescu, Camil, *Patul lui Procust*, București, Editura 100+1 Gramar, 2000
5. Pop, Ion (coordonator), *Dicționar analitic de opere literare românești*, ed. a II-a, Cluj Napoca, Editura Casa Cărții de știință, 2002
6. Scheau, Ioan, *Gândirea critică*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2004

LECTȚIA - EXCURSIE

Prof. Simu Alexandru, Liceul Teologic Greco-Catolic „Sfântul Vasile cel Mare”, Blaj
Prof. Simu Carmen, Colegiul Național „I. M. Clain”, Blaj

Excursia didactică reprezintă o modalitate deosebit de eficientă de a forma elevilor deprinderea de a pune în practică cunoștințele și deprinderile teoretice, acumulate în timpul orelor de curs. Cunoștințele și noțiunile teoretice ce pot și trebuie să fie asimilate de către educabili se regăsesc într-o varietate de discipline, cele mai importante fiind: geografia, istoria, limba și literatura română, biologia, artele și tehnologiile. În timpul desfășurării unei astfel de activități, complexe în ceea ce privește organizarea, desfășurarea și modul în care cultura informațională sunt îmbinate, astfel încât să se prezinte sub forma unui tot unitar. De altfel, în timpul unor astfel de manifestări se realizează cel mai bine interactivitatea și transdisciplinaritatea curriculară. În timpul acestor activități se realizează cel mai bine învățarea prin experiența bazată pe studiu, observația directă și analiza fenomenelor naturale și socio-umane.

În timpul programului „Școala Altfel – Să fii mai bun”, desfășurat în acest an școlar (15 – 19 aprilie), am organizat o excursie școlară de documentare în județul Sălaj. Obiectivele alese pentru vizita de documentare au fost următoarele: Grădina Botanică „Vasile Fati” de la Jibou, Rezervația Naturală „Grădina Zmeilor” de la Gâlgăul Almașului și Castrul Roman de la Porolissum.

Organizarea activității elevilor a presupus următoarele etape:

- a) Documentarea inițială asupra traseului și a tipului de obiective avute în vedere, astfel încât timpul de desfășurare să fie valorificat la maxim;
- b) Informațiile pe care elevii au reușit să le identifice în sursele de informare, bibliografie etc, despre obiectivele importante;
- c) Organizarea grupelor de experți, astfel încât documentarea la fața locului să fie simplă și rapidă;
- d) Redactarea unui scurt raport al activității, pentru fiecare grupă de experți.

Grupele de elevi experți sunt alcătuite din 7-8 membrii și au fost următoarele:

1. Grupa fotografiilor - a urmărit și surprins în imagini toate momentele desfășurării activităților;
2. Grupa experților filologi – a investigat biografia și scrierile unor personalități istorice și literare care provin din zonă sau care au evocat zona în lucrările lor precum și legende și mituri despre formațiunile geologice din zonă;
3. Grupa experților botaniști - a catalogat tipurile de plante identificate, atât în Grădina Botanică, cât și în restul zonelor vizitate;
4. Grupa meteorologilor - a monitorizat, în prealabil și în timpul desfășurării activităților, starea vremii;
5. Grupa geomorfologilor - a identificat pe traseu elementele de relief și rolul acestora în localizarea elementelor antropice;
6. Grupa istoricilor – a oferit informațiile referitoare la viața romanilor care serveau în armata imperială și apărau hotarul imperiului.

Traseul ales a presupus parcurgerea a peste 420 km și traversarea trei județe: Alba, Cluj și Sălaj. Unitățile de relief traversate se înscriu în arealul de vest al Depresiunii Colinare a Transilvaniei și nordul Munților Meseș. De altfel, mai mult de jumătate din traseul excursiei, autocarul a urmat autostrada Aiud-Cluj Napoca.

În prima etapă, a fost vizitată și explorată rezervația naturală *Grădina Zmeilor*, situată în comuna sălăjană Gâlgăul Almașului, unde o formațiune de gresii cu intercalații de microconglomerate atrage în fiecare an numeroși turiști. Aici, experții geomorfologi au prezentat aspectele generale ale zonei, modului de formare a pilaștrilor cu forme antropomorfe (*Zmeul*, *Zmeoaica*, *Căpitanul* etc) care dau denumirea rezervației. Grupul de elevi filologi a prezentat pe scurt legendele locale ce prezintă în mod tradițional originea formațiunii. Din punctul belvedere al rezervației, au fost efectuate observații asupra florei locale de către botaniștii pasionați de flora specifică pădurii de foioase, situată la poalele Munților Meseșului. Formațiunilor noroase și starea vremii au fost investigate de către elevii meteorologilor. Aceștia au utilizat o trusă meteo portabilă ce cuprinde anemometru pentru măsurarea vitezei vântului, termometru, higrometru pentru umiditatea relativă, barometru pentru verificarea presiunii atmosferice. Pe parcursul întregii activități, elementele meteorologice au oscilat foarte mult, astfel presiunea a fost cuprinsă între 25-30 hPa, temperatura a fost de cca. 18°C-19°C, iar aspectul vremii a variat de la timp frumos cu vânt moderat sau nul, la formațiuni noroase de tipul *cumulus mediocris*, *congestus* și până la nori stratus ce acopereau 90% din suprafața orizontului.

La Grădina Botanică de la Jibou, elevii au realizat observații asupra modului în care este organizată lumea vegetală. Sistematica și taxonomia au fost prezentate, pe scurt, de grupul de experți botaniști. Aici au fost admirate și chiar atinse unele exponate (*cactee*, *palmieri*, *nuferi*, *orhidee* etc.) specifice diferitelor habitate și medii de viață. Pentru o mai bună înțelegere a mediului natural și atragerea elevilor și tinerilor spre științele naturale, organizatorii au realizat o frumoasă secțiune cu acvarii unde sunt expuse specii de ichtiofaună specifice zonelor intertropicale. În partea

superioară a grădinii este amenajată o mică rezervație faunistică cu exponate din fauna țării (*cerb carpatin*, *mistreț*) și exemplare de avifaună din afara României. În apropierea castelului nobiliar Wesseleny, este amenajat un sector cu plante medicinale originare din țara noastră, dar și din alte state, situate la aceeași latitudine, astfel încât aclimatizarea acestora să fie mai rapidă.

Cel de al treilea obiectiv atins a fost Castrul Roman de la Porolissum. Acest obiectiv este situat la cca. 10 km de Jibou pe culmea principală a Munților Meseș, foarte aproape de Dealul Măgura, unde în timpul lui Decebal a existat o așezare întărită, ce avea rol de apărare a culoarului și defileului creat de Someș. Elevii participanți au ascultat prelegerea ținută de către colegii lor, membrii ai grupului de experți istorici. Informațiile furnizate se referă la faptul că romanii aveau obiceiul de a înființa așezări în proximitatea celor dacice, păstrând sau, mai bine zis, latinizând toponimele, așa cum este cazul și aici. *Porolisso*, se presupune că însemna în limba dacă

Fig. nr. 1 Grădina Zmeilor

Fig. nr. 2 Grădina botanică

Fig. nr. 3 Castrul Porolissum

strânsoare, loc îngust, clisură. Elevii au observat ruinele fortificațiilor militare (zidurile de incintă ale castrului, ale clădirilor comandamentului etc), au călcat pe pietrele de pavaj ale drumului de acces, vechi de aproape 2000 de ani. Pe unele dintre aceste pietre, și azi se mai pot observa urmele roților de care ce transportau mărfuri prin întreg imperiul. În amfiteatrul reconstituit, echipa de elevi istorici, a refăcut, în joacă, un *turnir al gladiatorilor*, prezentând printr-un scurt moment, ce însemna să fii gladiator în Roma antică. La finalul reprezentației spectatorii din tribună i-au aplaudat, bucuroși.

Grupul de elevi meteorologi a realizat noi observații a supra stării vremii, iar colegii morfologi și istorici au prezentat rolul strategic al sitului arheologic, ce avea un larg spațiu de observare a zonei înconjurătoare. De altfel, aerul rece adus de frontul polar a permis observarea Muntelui Mare și a culmii Bihariei.

Evaluarea s-a realizat prin completarea unui jurnal de călătorie și alcătuirea unui portofoliu al activității.

Jurnal de călătorie

După cum știi deja, drumețiile și excursiile sunt activități utile și atractive. În acest sens, te rugăm să răspunzi la următoarele întrebări:

1. Cât de mult îți place să călătorești ?

- a) foarte mult
- b) mult
- c) puțin
- d) deloc

2. Ți face plăcere să lucrezi în echipă ?

- a) foarte mult
- b) mult
- c) puțin
- d) deloc

3. Ți s-au părut interesante obiectivele turistice vizitate ?

- a) foarte interesante
- b) interesante
- c) puțin interesante
- d) deloc

4. Precizează două obiective turistice pe care le-ai vizitat în excursia recentă:

- a) _____
- b) _____

5. Enumeră cinci localități prin care ai trecut/vizitat pe parcursul excursiei:

6. Scrie cinci specii de plante observate în zonele vizitate:

7. Notează cinci toponime (nume de ape, munți, regiuni istorice sau geografice) din zonele vizitate:

8. Imaginează-ți că ai avea posibilitatea de-a conversa cu o figură istorică provenind din una dintre zonele vizitate. Numește persona cu care ai discuta și formulează două întrebări pe care i le-ai adresa:

9. Consideri utile excursiile tematice ?

- a) da
- b) nu
- c) nu știu

10. Povestește la persoana I, o întâmplare care te-a amuzat pe parcursul excursiei.**11. Pentru o excursie viitoare propune tu un traseu:****Bibliografie**

1. Maria Eliza Dulamă, *Didactica axată pe competențe*, Ed. Presa Universitară Clujeană, 2010
2. O. Mândruț, *Competențele în învățarea geografiei* –ghid metodologic, Ed. Corint, 2010
3. Dulamă, Maria, Eliza, 2010, *Didactica axată pe competențe*, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca
4. Dulamă, Maria, Eliza, (2010), *Formarea competențelor elevilor prin studierea localității de domiciliu. Teorie și aplicații*, Ed. Presa Universitară Clujană, Cluj Napoca

STUDIUL- INFLUENȚAREA POZITIVĂ A ELEVILOR PRINTR-O COMUNICARE EFICIENTĂ

Înv. Marc Aurica, Școala Gimnazială Cîmpeni

Capacitatea de a comunica reprezintă o premisă a procesului de construire a relațiilor interpersonale și de integrare socială. Orice activitate umană are la bază procesul de comunicare, iar în afara comunicării nu putem exista ca oameni. Prin comunicare ne exprimăm gândurile, sentimentele, dorințele, intențiile, experiențele trăite, primim și oferim informații. Din dinamica acestor schimburi, prin învățare, omul se construiește pe sine ca personalitate.

În meseria de dascăl, comunicarea este foarte importantă. Ea reprezintă esența activității desfășurate în școală cu un impact major și în afara ei. O comunicare eficientă poate asigura în mare măsură progresul școlar, la fel cum deficiențele în comunicare garantează eșecul. Comunicarea educațională sau pedagogică este acea comunicare care facilitează realizarea fenomenului educațional în ansamblul său fără a ține seama de conținuturi, niveluri, forme ori partenerii implicați. Comunicarea eficientă dintre profesor și elev presupune existența unor relații de intercunoaștere, de intercomunicare precum și a unor relații socio-afective bazate pe încredere reciprocă. Cei trei parteneri sociali implicați în procesul instructiv-educativ (părinte, elev, profesor), trebuie să interacționeze, să dorească să comunice problemele cu care se confruntă și apoi să caute soluții de interes comun.

Înainte de a ști să asimileze cunoștințe, elevul trebuie să știe să comunice eficient, iar să comunice eficient învață dacă este integrat activ în activități care implică comunicare. Comunicarea trebuie să se realizeze atât între profesor și elev, cât și în cadrul colectivului de elevi. În egală măsură, comunicarea poate asigura un așa-numit „fir roșu” al lecției, care oferă elevului răspunsurile de care acesta are nevoie. De fapt, profesorul-model este acela care își structurează întreaga activitate de la clasă pe o comunicare eficientă, care să fie în concordanță cu nivelul de pregătire al clasei și care să răspundă nevoilor copilului.

În cadrul procesului instructiv- educativ comunicăm permanent. Această comunicare se realizează nu doar în cadrul orelor de limba română, ci și în cadrul tuturor celorlalte discipline școlare. Matematica și explorarea mediului îi învață pe elevi să folosească limbajul matematic, să descrie fenomene, procese, ființe etc, să opereze logic cu numere, să rezolve probleme practice;

artele vizuale le stimulează interesul pentru frumos, îi ajută să exploreze mesaje artistice, să își îmbogățească vocabularul cu termeni estetici; disciplina muzică și mișcare contribuie de asemenea la formarea gustului pentru frumos, iar disciplina dezvoltare personală își aduce contribuția la formarea unor abilități și atitudini igienico-sanitare, dar și la dobândirea încrederii în sine. Însă pentru a atinge aceste finalități, fiecare disciplină școlară se bazează pe comunicare ca proces al transmiterii cunoștințelor și al formării personalității elevului. Concluzia este că fără comunicare nu există învățare.

În cadrul colectivului, elevii comunică întotdeauna, însă această comunicare trebuie să favorizeze consolidarea unor relații constructive între ei. Spre exemplu, elevii comunică cel mai bine atunci când trebuie să lucreze în echipă sau când profesorul utilizează în procesul de predare metode interactive. Munca în echipă generează ceea ce se numește „zumzet creativ” și în cadrul căruia copiii au ocazia de a-și spune părerea, de a învăța unii de la alții. Astfel, comunicarea eficientă înseamnă relaționare, intercunoaștere, înțelegere, cooperare, muncă în echipă, cu alte cuvinte, o cheie care deschide „poarta succesului școlar”. Pentru o comunicare eficientă trebuie să ținem seama de câteva reguli simple și anume: dorința de a înțelege și a asculta, să știi să asculți, disponibilitate, implicare, discernământ și obiectivitate în evaluarea comportamentelor elevilor, onestitate, bunăvoință, încredere reciprocă, respect reciproc, flexibilitate în gândire, toleranță, complementaritate, sentimentul de dăruire, găsirea unui limbaj comun, altruism, interese comune, preocupări comune, cooperare, curaj, îndrăzneală, să dai celui alt putere, simțul umorului.

Cadrul didactic capătă experiență în domeniul comunicării didactice odată cu elevii săi. Observându-i și analizându-le gesturile și mimica, el devine capabil în timp să găsească și să aplice în practică alte forme de comunicare, astfel încât să îi atragă pe elevi către școală și către studiu. Se știe că nu există doi elevi identici. De aceea, cadrul didactic trebuie să își adapteze felul de a comunica la personalitatea fiecăruia, să descopere interesele fiecăruia și să folosească informațiile descoperite în favoarea amândurora. Un profesor bun trebuie să știe calea pe care s-o aleagă pentru ca relația profesor-elev să fie cât mai eficientă. Profesorul trebuie să-i dea încredere elevului în forțele sale, să prindă curaj, să-l facă să se implice în relația de comunicare, să reușească să-l antreneze într-o discuție constructivă. E necesar ca elevilor să li se transmită acea sete de cunoaștere, acea disponibilitate și flexibilitate în gândire, dorința de comunicare. Profesorul trebuie să țină seama de opiniile elevilor, de dorințele acestora, de personalitatea fiecăruia în parte. Elevii trebuie considerați niște persoane responsabile, cărora li se acordă un anumit credit. Îi formăm pe elevi comunicând cu ei, și aceasta nu doar sub aspectul transmiterii de informații, cunoștințe, conținuturi, dar și apelând la un climat afectiv, relaxant și distractiv pentru elevi.

Activitatea didactică pe care am desfășurat-o până în prezent m-a pus față în față cu elevi care au personalități dintre cele mai diverse- introvertiți sau extrovertiți, retrași sau impulsivi, cu capacități comunicaționale ridicate sau cu un nivel scăzut al vocabularului. Am încercat să îi ajut pe toți în măsura posibilităților, să le ofer șansa de a se pregăti pentru viitor. Mi-am propus ca pe viitor să aplic strategii și metode noi de dezvoltare a capacității de comunicare, astfel încât să obțin rezultate satisfăcătoare în ce privește abilitatea elevilor de a interrelaționa cu cei din jurul lor.

Fiecare profesor personifică rolul într-o manieră originală și ajunge în cele din urmă la un stil propriu în actul comunicării educaționale. Așa cum spunea Jean Jaures, „Nu putem preda altora ceea ce vrem, ceea ce știm sau ceea ce credem că știm; nu predăm și nu putem preda decât ceea ce suntem”.

Bibliografie:

1. Iucu R, Managementul și gestiunea clasei de elevi, Ed. Polirom, Iași, 2000;
2. Evelina, Graur, Tehnici de comunicare, Editura Mediamira, Cluj-Napoca, 2001;
3. Dumitriu, Gh., Comunicare și învățare, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1997;
4. Pânișoară, I.O., Comunicarea eficientă, ediția a IV-a. Iași: Editura Polirom, 2006.

ACTIVITATE TRANSNAȚIONALĂ DE ÎNVĂȚARE ÎN GERMANIA ÎN CADRUL PROIECTULUI DE PARTENERIAT STRATEGIC KA229, ERASMUS+ „PUPILS TEACH PUPILS”

Prof. Popa Diane, Școala Gimnazială „Avram Iancu” Alba Iulia

Elevii de la Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Alba Iulia s-au aflat în rol de profesori („teachers”) în Germania, în regiunea Renania de Nord-Westfalia, la școala din Schermbeck, în săptămâna 20-24 martie 2019.

Proiectul inedit „Pupils Teach Pupils” din cadrul Erasmus+, este coordonat de Mondial College, un liceu din Nijmegen, Olanda și a fost inițiat din septembrie 2018 și va avea ultima mobilitate în mai 2020, în Olanda.

În acest parteneriat educațional internațional, Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Alba Iulia este unul din actorii ce își aduc aportul și valorifică produsele intelectuale realizate. Acest demers a pus elevii români în postura de „dascăli” pentru colegii lor de aceeași vârstă. De fapt 6 elevi din 6 școli predau colegilor de aceeași vârstă: Științe, Literatură & Poezie, Artă/Muzică, Științe Sociale și Istorie din perspectiva vârstei lor, a educației și a noii tehnologii. Școlile partenere sunt: Gesamtschule Schermbeck, (GERMANIA); IES Padre Moret-Irubide, Pamplona (SPANIA); Szespol Szkol nr. 1 im Marii Skłodowskiej-Curie Wyszkiw, din Wyszkiw, (POLONIA); Yuksel Bahadır Alayli Bilim va Sanat Merkezi din Selcuklu, (TURCIA) și Mondial College din Nijmegen, (OLANDA).

Elevii români, la mobilitatea din Schermbeck, Germania, au avut o lecție despre istorie și au ales ca subiectul să includă elemente de istorie culturală, dar și de istorie a artei, deoarece în mediul școlar european și internațional, lecțiile sunt realizate din perspectiva interdisciplinară. Subiectul l-a constituit, Renașterea în țările nordice, cu accent pe arta flamandă, avându-l în prim plan pe Pieter Breughel, artist și grafician olandez/flamand din secolul XVI. Cel care a influențat, de fapt revoluționat arta renascentistă din nordul Europei, apoi cu extindere în Occident, în Franța, Anglia, Italia deoarece pentru prima dată tema lucrurilor sale o reprezentau: viața oamenilor obișnuiți, țărani, meșteșugari, portretele și etapele muncilor agricole și nu temele religioase etc. Polonezii au avut lecție despre poezie și literatură, alegând să vorbească despre poetul lor, Adam Mickiewicz. Elevii spanioli au ales ca subiect pentru domeniul științei: „Energia eoliană în agricultură”, elevii realizând scheme de calcul pentru a calcula viteza și direcția vântului necesare pentru alimentarea turbinelor eoliene.

„Pentru elevii noștri această experiență este complet inedită, deoarece ei sunt în postura de a juca rolul profesorului în fața colegilor de aceeași vârstă. Trebuie să fie dinamici, spontani, interactivi și dispuși să comunice și să negocieze dificultățile sau provocările acestei posturi de dascăli. Entuziasmul și energia lor întotdeauna sunt benefice mediului de învățare, chiar dacă limba de predare este limba engleză”, a comunicat prof. coordonator din partea școlii din România, Diane POPA.

Ceilalți doi profesori coordonatori au fost: Cristinel Ioan Negoii Roman și doamna profesoară Anca Gligan, ambii de la Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Alba Iulia.

Elevii români, polonezi, spanioli, olandezi și turci au fost cazați de către familiile colegilor lor din Germania, astfel au avut posibilitatea să interacționeze cu tradițiile și obiceiurile din Regiunea Westfalia din Nord-Vestul Germaniei, dar și să exerseze și să își îmbunătățească cunoștințele de limbă engleză și germană. În penultima zi de mobilitate, în 23 martie, toți elevii participanți la proiect au învățat cum se prepară celebrul mic dejun nemțesc, dar și cum se decorează masa în mod festiv.

Astfel elevii s-au obișnuit să lucreze în grupuri internaționale, au acceptat importanța colaborării intergeneraționale și au înțeles sintagma lui Goethe că cu cât ești mai etnic, cu atât ești mai universal.

Activitățile la care au participat elevii: cunoașterea liceului partener, a orașului Schermbeck, primirea de către primarul orașului Schermbeck, gustarea unor produse tradiționale nemțești, activități sportive în grupe mixte, vizitarea orașului Dusseldorf, Essen și Mina de Cărbuni Zollverein din Essen, intrată în patrimoniul mondial cultural al UNESCO din 2001. Programul fiecărei zile a fost gândit cu mare atenție, fiecare detaliu a fost riguros planificat. A fost destul de solicitant, activitățile începând la ora 8,30 și încheindu-se seara, îmbinându-se în permanență utilul cu plăcutul. Spre exemplu, în ziua a patra, dimineața, a fost dedicată Zilei în Familie (Family Day). Un aspect deloc de neglijat al proiectului este relația cu partenerii: s-au legat prietenii, elevii români au cunoscut familiile și prietenii partenerilor lor. Până în noiembrie 2019, la următoarea întâlnire care va avea loc în România, la Școala Gimnazială „Avram Iancu” din Alba Iulia, comunicarea continuu, atât în cadrul activităților specifice, cât și pe plan personal. Aceste activități sunt percepute de comunitatea noastră școlară, benefice din toate punctele de vedere iar deviza Erasmus+ „Changing lives, opening minds” se dovedește încă o dată adevărată.

Erasmus+ corner din Turcia, Konya

Gesamtschule, Liceul din Schermbesck, Germania

Lecțiile comune susținute la Liceul Gesamtschule din Schermbeck, Germania

Lecția de Istorie Culturală predată de elevii români în Germania, la Liceul Gesamtschule din Schermbeck

Pregătirea micului dejun cu specific nemțesc

Proiectul „PUPILS TEACH PUPILS” este realizat cu sprijinul financiar al Comisiei Europene în cadrul Programului ERASMUS+, acțiunea KA2 – parteneriate strategice, schimb de bune practici, parteneriate doar între școli. Informațiile furnizate reprezintă responsabilitatea exclusivă a autorilor, iar A.N.P.C.D.E.F.P și Comisia Europeană nu sunt responsabile pentru modul în care este folosit conținutul acestor informații.

STRATEGII DE SUCCES ÎN INSTRUIREA ȘCOLARĂ A COPIILOR CU ADHD

Prof. învă. primar-Păcurar Elena, Școala Gimnazială Crăciunelu de Jos

Lipsa de pregătire și de înțelegere a cadrelor didactice și a copiilor, sunt doar câteva dintre problemele cu care se confruntă părinții copiilor care suferă de ADHD. Mulți dintre ei schimbă câteva școli până găsesc una unde sunt înțeleși și sunt acceptați. La copii, ADHD-ul se manifestă prin probleme de concentrare, agitație iar în adolescență aceste stări se transformă în excese de furie și acte de violență. Tulburarea afectează în special băieții, care sunt de patru ori mai mulți decât fetele, conform studiilor. În cele mai multe cazuri, simptomele debutează înainte de vârsta de 12 ani și sunt prezente în orice mediu: familial, școlar, extrașcolar. În 30% din cazuri, dacă boala nu este tratată, copilul poate ajunge un infractor. De altfel, un studiu realizat de Direcția Generală a Penitenciarelor arată că 85% dintre deținuți suferă de ADHD și au tulburări grave de comportament. Vestea bună este că, identificată la timp, tulburarea poate fi tratată cu succes.

Învățătorii care obțin succese în instruirea copiilor cu ADHD folosesc o strategie care cuprinde 3 obiective.

- Evaluarea nevoilor personale și a punctelor tari ale copilului. Pentru îndeplinirea acestui obiectiv, învățătorul poate lucra cu o echipă multidisciplinară, și cu părinții. Astfel se pot lua în considerare atât nevoile școlare cât și cele comportamentale, folosind atât diagnosticul formal și informal cât și observațiile de la clasă. Observațiile, cum ar fi stilul de învățare poate fi folosit pentru a-l mobiliza pe copil să-și folosească abilitățile de care dispune. Contextul în care apar disfuncțiile comportamentale trebuie luate de asemenea în considerare.
- Selectarea metodelor potrivite pentru instruirea școlară. Determinarea metodelor care ar putea veni în întâmpinarea nevoilor școlare și comportamentale ale copilului. Selectarea metodelor care sunt în acord cu vârsta sa, care să se potrivească cu nevoile sale și să îi câștige atenția.
- Combinarea metodelor de instruire școlară cu programul educațional personalizat al copilului.

Împreună cu psihologul școlar și cu părintele, poate fi creat un program educațional personalizat care să evidențieze obiectivele viitoare împreună cu ajutorul de care copilul are nevoie pentru a atinge aceste obiective.

Copiii cu ADHD adesea necesită condiții speciale pentru a fi ajutați să învețe. De exemplu, profesorul poate așeza copilul într-o zonă cu mai puțini factori distractori, îi poate oferi o arie în care copilul să se poate mișcă pentru a-și elibera excesul de energie sau stabilește un sistem clar de reguli de recompensare a comportamentului adecvat.

Uneori, doar păstrarea unei cărți sau a unei imagini pe bancă poate servi ca simbol vizual pentru a-i aminti de comportamentul școlar corect, cum ar fi ridicarea mâinii în loc de a striga sau a sta pe scaun în loc de a se plimba prin camera. A-i oferi unui astfel de copil extra timp la teste poate face diferența între a pică și a trece și îi oferă o șansă de a arată ce a învățat.

Revederea instrucțiunilor sau temelor scrise pe tablă și chiar listarea cărților și materialelor de care au nevoie pentru o sarcină, poate fi posibilă pentru copii dezorganizați, neatenți pentru a-și termina sarcinile. Multe dintre strategiile de educație specială sunt simple bune metode de predare. A le spune elevilor în avans despre ce vor învăța dată viitoare, oferirea de sprijin vizual și oferirea instrucțiunilor atât oral cât și în scris sunt modalități de a-i ajuta pe copii să se concentreze și să-și reamintească părțile cheie ale lecției. Adesea, elevii cu ADHD au nevoie să învețe tehnici de monitorizare și control al atenției și comportamentului propriu.

Pentru că școala pretinde copiilor să stea liniștiți, să-și aștepte rândul, să fie atenți și să-și rezolve sarcinile, nu este o surpriză faptul că mulți copii cu ADHD au probleme la clasă.

Mintile lor sunt capabile să învețe, dar hiperactivitatea lor și neatenția fac învățarea dificilă. Ca rezultat, mulți elevi cu ADHD repetă un an sau renunță la școală mai devreme. Din fericire, cu o combinație potrivită de practici educaționale, medicație și consiliere, aceste probleme pot fi evitate.

Educația școlară nu înseamnă doar transmiterea unor informații, ci presupune o colaborare cu familia pentru formarea personalității viitorului adult. Elevii trebuie să fie încurajați să-și exprime părerea în legătură cu subiectul discutat. Este indicat să le spunei din timp care va fi tema cursului viitor pentru a le da posibilitatea să se pregătească. Astfel, știind despre ce vor discuta vor veni cu un set de întrebări, iar ora va fi una interactivă, ci nu plictisitoare.

ADHD-ul presupune și un dezechilibru al neurotransmițătorilor, prin medicație se rezolvă acest dezechilibru. Dacă un psihiatru spune că nu este vorba de ADHD, înseamnă că s-au făcut investigațiile necesare.

Copiii și adolescenții cu ADHD ignoră mai greu stimulii irelevanți și care îi distrag. Prin urmare, este important să acordați atenție mediului în care așteptați performanțe intelectuale de la copilul dumneavoastră, de exemplu în situații de învățare. De obicei, există un interval de timp maxim în care un copil cu ADHD poate să lucreze cel mai bine înainte să aibă nevoie de o pauză sau de schimbarea sarcinii. O metodă eficientă de a preveni sentimentul eșecului este să propuneți pauze regulate înainte de epuizarea atenției.

Acasă, copilul are nevoie de sprijin și de o structură. Aceasta poate lua forma planificării săptămânale, prin care se stabilește când și unde se fac temele, care sunt lucrurile care trebuie luate la școală sau pentru alte activități, care sunt hainele de purtat în ziua următoare. Programele au efecte optime atunci când sarcinile se finalizează la aceeași oră în fiecare zi. Regulile simple creează sentimentul unei structuri, de exemplu temele trebuie terminate înainte de joacă, televizor sau calculator. Este important ca, dimineața, copilul să aibă suficient timp la dispoziție în general și să mănânce micul dejun. Seara, mulți copii sunt extrem de obosiți și au nevoie de programe stabilite pentru a putea să se relaxeze și să meargă la culcare la timp ca să doarmă suficient.

Un sistem de recompense cu timp petrecut în fața ecranului „câștigat” după finalizarea unei anumite sarcini poate fi o idee bună pentru copiii mai mici, în timp ce copiii mai mari vor avea nevoie de alte forme de stimulente. Una dintre cele mai importante probleme este aceea că mulți copii cu ADHD se confruntă cu mari dificultăți atunci când încearcă să finalizeze sarcini pe care le consideră dificile și plictisitoare. Pe de altă parte, chiar și sarcinile dificile pot merge bine dacă sunt distractive sau interesante. Pentru succesul copilului, este esențial să existe o implicare comună a profesorilor și a părinților.

Iată câteva sfaturi utile care pot ajuta copilul cu ADHD să învețe mai bine:

- Crearea unui mediu de învățare predictibil, structurat
- Limitarea sau chiar eliminarea factorilor care pot să îi distragă atenția (sunet, lumina, aglomerație de obiecte, mișcare etc)
- Stabilirea clară a regulilor, limitelor și așteptărilor; scrierea și postarea lor la loc vizibil
- Oferirea de instrucțiuni simple, date pas cu pas, succesiv și nu simultan
- Împărțirea sarcinilor pe etape scurte, pauze dese
- Alternarea activităților interesante, stimulante, cu cele solicitante, plictisitoare
- Încurajări și laude pentru reușite „mici”, oferite pe loc
- Oferirea simultană de informații verbale și vizuale (i se spune și i se desenează sau i se arată o poză, schemă, etc)
- Învățarea strategiilor eficiente de învățare: luarea notițelor, sublinierea textelor, rezumarea conținutului, organizarea schematică a informației, tehnici de memorare etc
- Oferirea directă de suport în învățare (mediere) de către o persoană specializată în tehnici de învățare mediate (tutor)

Bibliografie:

- * Alexandrescu, C. L., (2002) – Tratamentul modern în tulburarea prin deficit atențional / hiperactivitate (DAH), Revista Română de Psihiatrie, Nr. 3-4/2000;
- * Cucu-Ciuhan, G., (2006) – Eficiența psihoterapiei experiențiale la copilul hiperchinet, Ed. SPER, București;

- * Dobrescu, I., (2005) – Copilul neascultător, agitat și neatent, Ed. Infomedica, București;
Dopfner, Schumann, Lehmkuhk, (2004) – Copilul hiperactiv și încăpățânat, Ed. ASCR, Cluj – Napoca;
* Egan, K., Popenici, Ș., (2007) – Educația elevilor hiperactivi și cu deficit de atenție, Ed. Didactica Press, București.

PROIECT DE PARTENERIAT EDUCAȚIONAL „INVITAȚIE LA JOACĂ”

Prof. inv. preșc. Mureșan Doina Maria – Grădinița P.P. Step by Step nr.12 Alba Iulia

Prof. inv. preșc. Roff Nicoleta Maria - Grădinița P.P. Step by Step nr.12 Alba Iulia

B. Titlul proiectului: „INVITAȚIE LA JOACĂ”

Tipul de activitate: Activități extrașcolare: activități de informare și documentare, programe artistice, vizite.

Termen de derulare: octombrie 2019 – iunie 2020

C. Prezentarea proiectului:

ARGUMENT

În ideea de a obișnui copiii să trăiască în relație cu cei din jur, să-și dezvolte stări afective pozitive, să manifeste prietenie, armonie, ne-am propus să lărgim sfera noastră de prietenie prin încheierea unui parteneriat educațional între preșcolarii din mediul urban și cei din mediul rural. Astfel, în cadrul acestui parteneriat dorim să facem cunoscute cât mai multe lucruri despre noi și copii, să legăm prietenii, să facem schimb de experiență și de idei, să cunoaștem aspecte din viața copiilor de la țară și respectiv a celor de la oraș.

Prin vizitele reciproce dintre cele două grădinițe, prin întâlnirile dintre copiii și educatoarele celor două grădinițe dorim să formăm o punte de legătură între sat și oraș, iar preșcolarii să înțeleagă prietenia, normele de conviețuire socială, precum și necesitatea adaptării comportamentului propriu la cerințele grupului cu care vin în contact.

SCOPUL PROIECTULUI: Realizarea unui schimb de experiență benefic copiilor și cadrelor didactice.

OBIECTIVE:

pentru preșcolari

- promovarea cooperării între copiii celor două unități;
- cunoașterea avantajelor de care beneficiază cei care au prieteni;
- manifestarea inițiativei în relațiile interpersonale, în grupul de lucru în care își desfășoară activitatea, fără a fi stânjeniți de diferențele dintre ei;
- Să învețe să comunice unii cu alții, să se integreze într-o colectivitate diversă;
- familiarizarea cu modul de derulare a unei corespondențe cu copiii din altă localitate
- necesitatea cunoașterii, valorilor culturale ale diferitelor etnii
- satisfacerea unor nevoi comunitare specifice educației

pentru părinți:

- să încurajeze inițiativele, implicarea preșcolarilor și a cadrelor didactice în parteneriat prin atitudine pozitivă;
- să se implice în asigurarea unui cadru favorabil desfășurării parteneriatului

pentru cadrele didactice:

- să-și formeze o atitudine pozitivă față de participarea la parteneriat;
- să prezinte rezultatele muncii preșcolarilor;
- să inițieze activități care presupun dezvoltarea climatului afectiv – pozitiv în grup

- să stabilească relații de prietenie și în afara activităților acestui proiect
- să manifeste dorința de participare la activitatea acestor grupuri

GRUP ȚINTĂ: preșcolarii celor două grădinițe; cadrele didactice implicate în proiect; părinții preșcolarilor

RESURSE:

- a) umane:** preșcolarii celor două grădinițe; părinți; cadrele didactice implicate în proiect; reprezentanți ai comunității locale
- b) materiale:** portofolii, fișe, aparat foto, calculator; spații școlare și extrașcolare;
- c) informaționale:** proiectul de parteneriat; pliante; CD-uri;
- d) financiare:** sponsorizări; contribuții personale; alte surse;
- e) procedurale:** metode și tehnici de lucru: observări, lecturi după imagini, conversația, explicația, învățarea prin descoperire, activități practice, activități artistico-plastice, jocuri de mișcare, de rol, de creație, serbări, proiectii de imagini (fotografie/video) trimise de parteneri, expoziții cu materiale trimise de parteneri, vizite;

D. REZULTATE AȘTEPTATE:

- Schimbări de comportament ale copiilor (învăț să dăruiască, să facă surprize, să producă bucurie);
- Realizarea unor prietenii;
- Schimbări de comportament ale părinților (acordarea unei mai mari atenții copiilor, implicarea acestora în activitățile și educația copiilor);
- Realizarea unui schimb de experiență și idei între educatoare în vederea îmbunătățirii activității didactice la grupă.

E. MODALITĂȚI DE EVALUARE: Observația, dezbaterea, analiza produselor activităților, lucrul individual, pe grupe și pereche în grădinițe prin: realizarea unor albume, colaje, broșuri și pliante realizarea de expoziții cu lucrări și produse confecționate în cadrul proiectului, raport de evaluare incluzând principalele activități.

F. IMPACTUL IMPLEMENTĂRII PROIECTULUI: Participând la activitățile din cadrul acestui proiect preșcolarii vor deveni mai sensibili, mai toleranți și vor manifesta mai multă compasiune pentru cei din jur, se va realiza un valoros schimb de idei și impresii, se vor lega noi prietenii.

G. SUSTENABILITATEA PROIECTULUI: Colaborarea și cooperarea permanentă dintre cele două instituții, desfășurarea unor activități care să fie pe placul preșcolarilor.

H. DISEMINAREA: Realizarea unui CD de prezentare a activităților desfășurate în vederea atingerii obiectivelor propuse finite, Cd-ul poate constitui jurnalul „parcurgerii tuturor etapelor, portofoliile întocmite, acordarea unor diplome pentru copii la finalul activităților.

I. BIBLIOGRAFIE:

- ***Curriculum pentru educația timpurie, MEN, 2019;

CALENDARUL DE ACTIVITĂȚI

Nr. crt.	Data	Tema activității	Modalități de realizare	Responsabili și invitați
1	Septembrie 2019	Proiectul de parteneriat educațional „Invitație la joacă” - programarea acțiunilor ce urmează a fi desfășurate în cadrul proiectului	Întâlnire - educatoarele celor două grădinițe	Educatoarele de la cele două grădinițe
2	Octombrie 2019	„O zi împreună”	- primirea invitaților (preșcolari și educatoare) - scurtă prezentare a participanților	Educatoarele celor două grădinițe, preșcolarii

			- desfășurarea unor jocuri cu text și cânt	
3	Decembrie 2019	„Daruri pentru prietenii noștri”	- colectare și oferire de daruri (alimente, jucării)	Educatoarele de la cele două grădinițe și preșcolarii, directorii.
4	Martie 2020	„Spune dacă știi...”	Joc concurs –formare de echipe mixte, pentru rezolvarea sarcinilor jocului, găsirea soluțiilor pentru comportamente adecvate	Educatoarele de la cele două grădinițe și preșcolarii
5	Aprilie 2020	„Să fim mai darnici, să fim mai buni”	- colectare de alimente, îmbrăcăminte, jucării pentru copiii de la grădinița parteneră	Educatoarele și preșcolarii
6	Iunie 2020	„Cântă dansează și joacă-te cu mine!”	- vizită (preșcolari și educatoare); - evaluarea proiectului	Educatoarele de la cele două grădinițe și preșcolarii

CEI 7 ANI DE ACASĂ

Prof. inv. primar Păcurar Elena, Școala Gimnazială Crăciunelu de Jos

Când vorbim despre cei 7 ani de acasă ne gândim la educația pe care copilul o primește de la părinți, la formarea personalității și comportamentului copilului până merge la școală. Când spunem că un copil are cei 7 ani de acasă ne gândim la un copil bine crescut, care știe să salute, să spună mulțumesc, te rog, care se comportă cuviincios cu cei de vârsta lui și cu adulții.

Dacă procesul de învățământ începe cu prima zi de școală, educația începe din prima zi de viață a copilului. Din nefericire, mai sunt și replici din partea unor părinți, de genul: „Lasă-l, e prea mic, nu înțelege, ce știe el, mititelul!”, „Când va merge la școală, se va cuminti”, pentru a „scuza” purtarea urâtă sau dezvoltarea neuropsihică nesatisfăcătoare a copilului. Aceste „scuze” trădează, de fapt, greșelile educative pe care le fac părinții în primii ani de viață ai copilului. Educația, bunele maniere, regulile morale sunt cheia către adaptarea copilului în societate. Un copil manierat se va descurca mult mai bine în relațiile cu cei din jur decât unul căruia îi lipsesc cei 7 ani de acasă. Educația este un proces continuu, care se desfășoară treptat și care trebuie să țină pasul cu fiecare etapă de dezvoltare din viața copilului. Tot ceea ce se omite sau se greșește în educație este în dauna copilului. De ce să se încerce programul educativ, de exemplu, al unui copil de clasa I cu o serie de deprinderi elementare pe care trebuia să și le fi însușit deja acasă?

Completarea lipsurilor educative ale primilor ani este posibilă, dar ea se face mai anevoios la vârsta școlară, într-un moment în care copilul trebuie să facă oricum față unor cerințe cu totul noi pentru el, cum sunt învățarea și adaptarea la viața de școlar.

Copilăria reprezintă cea mai bună perioadă a vieții pentru educație, pentru formarea și instruirea caracterului psiho-social. Familia este cea care răspunde de trebuințele elementare ale

copilului și de protecția acestuia, exercitând o influență atât de adâncă, încât urmele ei rămân uneori, întipărite pentru toată viața în profilul moral-spiritual al acestuia.

Dacă unui copil familia nu-i satisface nevoia de confort fizic și afectiv, atunci pe viitor va apărea acel sentiment de neîncredere în mediu, teama de viitor sau îndoieli de sine, o lipsă a încrederii în propriile sale forțe, dar va apărea și acel sentiment de rușine. Tot timpul familia trebuie să încurajeze copilul, să îl îndrume și să îi arate ce e bine și ce e rău. Familia este cea care oferă copilului primele informații despre lumea ce-l înconjoară, primele norme și reguli de conduită, dar și climatul socio-afectiv necesar trebuințelor și dorințelor sale.

Educația copilului este un demers care presupune un schimb de experiență, de valori și competență între toți adulții care îl susțin în demersul său de dezvoltare. Spirala relațională care se țese în jurul copilului se bazează pe încredere, pe parteneriat. Una din competențele parentale importante pentru fiecare dintre noi este aceea de a putea observa progresele copilului nostru, reacțiile sale la stimulii pe care îi oferim și, nu în ultimul rând, deschiderea spre cunoaștere. Nu este neapărată nevoie să învățăm scalele de dezvoltare, este suficient să petrecem mult timp împreună cu copilul nostru și să-i recunoștem unicitatea, personalitatea, nevoile.

Familia reprezintă primul spațiu formativ pentru copil, reprezintă mediul socio-cultural în care copilul s-a născut, în care crește. De aceea, este foarte important respectul pentru moștenirea culturală a fiecărei familii și valorificarea acesteia.

Influențele educative pe care familia le exercită asupra copiilor se pot manifesta atât direct, prin acțiuni mai mult sau mai puțin dirijate cât și indirect, prin modele de conduită oferite de membrii familiei. Modelele de conduită oferite de părinți, pe care copiii le preiau prin imitație și învățare, și climatul socio-afectiv, în care se exercită influențele educaționale, reprezintă primul model social cu o influență hotărâtoare asupra copiilor privind formarea concepției lor despre viață, a modului de comportare și relaționare în raport cu diferite norme și valori sociale.

Procesul educativ al copilului trebuie condus cu grijă și caldă afecțiune în concordanță cu etapa de dezvoltare în care se află el, fără a-l solicita prea de timpuriu cu lucruri ce nu sunt pe măsura forțelor lui, oferindu-i și cerându-i numai ce nu-i depășește capacitatea de înțelegere.

În familie se dezvoltă sprinjinul de afirmare a idealurilor tânărului, dorința sa de participare la viața socială, culturală și politică a țării sale. În familie se formează primele deprinderi de viață sănătoasă ale copilului, de conduită igienică individuală și colectivă și de altruism, componente majore ale moralei elementare a indivizilor societății, constituind bagajul educativ al „**celor 7 ani de acasă**”. Viața copilului acasă, alături de părinții săi, toate activitățile care se desfășoară împreună consolidează anumite deprinderi, abilități ce contribuie la autonomia copilului, conviețuirea socială, sănătatea, igiena și protecția lui. În familie copilul începe să se cunoască pe sine, să se definească prin jocul imitațiilor, comparațiilor și își însușește modele la care se poate referi în mod constant în devenirea sa ca adult. Rolul părinților este centrat asupra dezvoltării personalității și dezvoltării sociale, ca părți ale unui întreg. Dezvoltarea emoțională este și ea analizată, exprimând impactul familiei și societății asupra copilului. Experimentarea unor situații emoționale diferite în relațiile cu părinții oferă copiilor posibilitatea unei exprimări emoționale diverse, ceea ce contribuie la înțelegerea situațiilor emoționale și la reacții adecvate în diferite situații.

Prin educație parentală părinții „se descoperă” ca parteneri ai copiilor lor, își descoperă propriul potențial de schimbare, se simt valorizați în rolul lor parental.

Crescând în și alături de familia sa, copilul integrează: roluri, comportamentele acceptate și așteptate care sunt presupuse de aceste roluri, valori și norme ale familiei (căldură și afecțiune; limite clare și bine precizate; răspuns imediat la nevoile copilului; disponibilitate de a răspunde întrebărilor copilului; sancționare educativă, constructivă a comportamentelor inacceptabile ale copilului; respect; deschidere și comunicare; recunoașterea calităților și a reușitelor; confidențialitate și încredere reciprocă).

După ce ajunge la vârsta preșcolară educația copilului se împarte între familie și dascăli și pedagogii din școală; cei din urmă vor fi chemați să șlefuiască ceea ce a realizat familia, să completeze golurile din procesul instructiv-educativ care au scăpat până la această vârstă și să-l ajute pe copil în înțelegerea și lămurirea unor probleme.

„Cei 7 ani de acasă” își pun accentul cel mai mult în ceea ce devine un copil mai târziu și anume – OM. Aceasta este perioada cea mai importantă, fiind temelia pe care se clădește o ființă cu diverse aptitudini și preferințe, cu un comportament normal sau deviant. Așa cum ne creștem și ne educăm copiii, așa cum ne comportăm noi, așa vor trăi și se vor manifesta pe viitor. Copii cresc și se formează în viață într-un univers pe care-l creează părinții.

BIBLIOGRAFIE

Sălăvăstru, D., (2004), *Psihologia educației*, Editura Polirom, Iași.

Golu, M., (2000), *Fundamentele psihologiei*, Editura Fundației România de Măine, București.

Negovan, V., (2003), *Introducere în psihologia educației*, Editura Curtea Veche, București.

CERCUL DE ISTORIE – VALOARE INSTRUCTIVĂ ȘI FORMATIVĂ ÎN PROCESUL DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Profesor Teompa Aviu Ștefan, Liceul Tehnologic „Dorin Pavel” Alba Iulia

Între activitățile în afara clasei, **cercul de istorie** ocupă un loc de seamă, având o valoare instructivă și formativă deosebită. Deși munca elevilor din cerc este organizată în afara planului de învățământ și a programelor școlare, totuși cercul de elevi, prin programul său, este strâns legat de procesul de învățământ.

Încă de la început, precizăm ca cercul de istorie are ca obiectiv de bază organizarea unor activități cultural-istorice, prin care să contribuie, în măsura posibilităților, la încurajarea cercetărilor istorice și la promovarea unei atitudini pozitive față de aceasta în rândul elevilor colegiului nostru.

Ședințele cercurilor de elevi pot deveni arena unor discuții libere, uneori controversate, pe marginea materiei predate. Elevii pot pune întrebări, emite păreri proprii, pot face completări. Ei au privilegiul să arate ce au citit în afara manualului, ce au auzit și ce au văzut la radio - TV sau conferințe publice, se pot obișnui cu argumentarea logică și interpretarea corectă a faptelor.

În rezumat, în cadrul cercului de istorie elevii au posibilitatea:

- să adâncească și să amplifice cunoștințele primite la orele de curs;
- să le descopere înțelesuri noi;
- să le încadreze în ansamblul cunoștințelor pe care le au;
- să-și însușească tehnicile de cercetare proprii ale științei istorice;
- să-și formeze deprinderi de investigare și de elaborare de referate pe teme de istorie;
- să colecționeze documente sau vestigii arheologice în vederea cunoașterii istoriei locale;
- să culegă mărturii orale de la participanți la evenimentele istoriei contemporane;
- să organizeze un colț istoric sau muzeu școlar;
- concursuri și sărbătorirea unor aniversări ale istoriei naționale și universale.

O atenție deosebită se acordă recrutării membrilor cercului, din proprie inițiativă, dintre elevii care au înclinații, chemare spre istorie, interes deosebit pentru cunoașterea și înțelegerea ei. Pentru aceasta, învățătorul / profesorul trebuie să cunoască bine elevii, nivelul lor de cultură generală, aptitudinile lor.

Activitatea cercului se desfășoară pe baza unei tematici adecvate, stabilită din timp, care să se caracterizeze prin varietatea și bogăția subiectelor, corespunzând dorinței și nivelului de cunoștințe ale elevilor, și axându-se pe probleme fundamentale ale istoriei.

Tematica cercului trebuie să răspundă intereselor și preocupărilor membrilor lui, să încurajeze cunoașterea și cercetarea istoriei locale, domeniu în care pot fi aduse contribuții

originale, concretizate în scurte comunicări referitoare la momente, locuri sau case memoriale, străzi, instituții etc. din comuna, orașul sau județul natal.

Pentru a nu supraîncărca elevii și pentru a nu le risipi timpul de pregătire la celelalte discipline de învățământ, profesorul / învățătorul:

programează judicios ședințele de cerc,

- asigură operativitatea și calitatea deosebită a activităților care să antreneze, prin reconstituirea științifică a faptelor istorice, gândirea istorică și să sensibilizeze inima elevilor, atât prin patosul evocării, cât și prin emoțiile declanșate de contactul direct cu vestigiile trecutului.

Activitățile organizate și desfășurate în cadrul cercului se caracterizează prin :

- varietate,
- funcționalitate,
- atractivitate,
- caracter stimulator,
- noutate.

Cercurile de elevi constituie surse de stimulare a capacității creatoare, mijloc de inițiere a elevilor în munca de cercetare.

Pentru a realiza aceste obiective este necesar să se stabilească din timp o tematică care să țină cont nu numai de particularitățile de vârstă ale elevilor, ci și de specificul școlii și al localității în care se află.

Membrii cercului vor fi învățați să întocmească :

- fișe bibliografice,
- fișele necesare întocmirii referatelor și comunicărilor științifice.

La inițiativa cercului de istorie ar putea fi organizate sesiuni de comunicări și referate ale elevilor pe diferite teme.

Activitatea cercului poate fi popularizată prin publicarea unor comunicări în revista școlii, prin scrierea unor articole la gazeta de perete a cercului de istorie din școală sau publicarea lor în presa locală, organizarea unor concursuri etc.

Rezultatele muncii cercului de istorie trebuie valorificate și în cadrul lecțiilor, stimulându-se material și moral membrii cercului care obțin rezultate deosebite, chiar și cu ocazia festivității sfârșitului de an școlar.

Reamintim că membrii cercului pot fi și fondatorii colțului muzeistic din Cabinetul de istorie. Ei adună, selectează, ordonează și păstrează mărturii de istorie locală în locuri special amenajate.

Cercul de istorie se înființează la nivelul școlii. Numărul membrilor poate fi de 30-40 elevi. Dacă înscrierea celor care manifestă interes și înclinații pentru cercetarea istoriei este voluntară, participarea la toate formele de activități din cadrul cercului este obligatorie pentru toți.

Ședința de constituire trebuie temeinic pregătită, ea reprezentând prima impresie a elevului despre cercul de istorie și trebuie să rămână în minte toată viața.

În ședința de constituire se dă elevilor să completeze un chestionar care cuprinde următoarele puncte:

1. Ce probleme de istorie te interesează în mod deosebit ?
2. Ce temă dorești să tratezi în cerc și sub ce formă ?
3. Ce activități practice propui să se organizeze la cerc ?

În această ședință, în condica cercului se consemnează:

1. Proces – verbal de constituire, cu semnătura tuturor membrilor;
2. Lista membrilor cercului de istorie;
3. Planul de activități pe anul școlar în curs.

Ședințele cercului se desfășoară în Cabinetul de istorie în ziua stabilită, la o oră precisă. Unele ședințe pot avea loc și la alte obiective culturale – istorice (muzee, monumente istorice, arhive etc.).

Alegerea unui colectiv de conducere compus din 2 – 3 elevi dintre cei mai activi și pasionați. Dintre ei se alege responsabilul cercului. Profesorul trebuie să-i convingă pe elevi că cercul de istorie este al lor și că ei sunt aceia care trebuie să-i asigure prestigiu, perspective și o tradiție școlară.

Cercul de istorie poate organiza semestrial emisiuni speciale cu titlul: „Vă informăm” sau „Știți că...”. Cu ajutorul profesorilor, cercul poate organiza convorbiri cu personalități din diverse domenii. Cu prilejul diverselor aniversări, cercul de istorie poate organiza, într-un cadru festiv, simpozioane, sesiuni științifice, concursuri „Cine știe, câștigă”. La sfârșitul anului școlar, cercul poate organiza expoziții cu realizări din activitatea desfășurată.

Cercul de istorie poate organiza și vizite, excursii, vizionări de filme, spectacole etc.

REFERINȚE BIBLIOGRAFICE:

1. Felezeu, T., *Metodica predării istoriei*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj, 1998.
2. Ionescu, M., Radu, I., (coord.), *Didactica modernă*, Editura Dacia, Cluj, 2001.
3. Noveanu, E., *Metodologia cercetării în educație*, Note de curs, Universitatea din București, 1994.
4. Paun, Șt., *Didactica istoriei*, Editura Corint, București 2007.
5. Sarivan, L.; Horga, I.; Teșileanu, A., Capița, C.; Mîndruț, O., *Didactica ariei curriculare Om și Societate*, București, 2005.
6. Stradling, R., *Să înțelegem istoria secolului al XX-lea*, București, Editura Sigma, 2002.
7. Tănase, Gh., *Metodica predării istoriei*, Iași 1996.

PROIECT DE LECȚIE – PROPOZIȚIA COMPLETIVĂ DIRECTĂ

Prof. Oltean Sabina Larisa, Liceul cu Program Sportiv Alba Iulia

Data: 3 III 2017

Clasa: a VIII-a B

Profesor: Oltean Sabina Larisa

Disciplina: Limba română

Subiectul: Propoziția completivă directă

Tipul lecției: de însușire de noi cunoștințe

Scopul lecției: Prezentarea propoziției complete directe din toate punctele de vedere pe care le implică.

Competențe specifice:

4.2. Utilizarea în redactarea unui text propriu a cunoștințelor de morfosintaxă, folosind adecvat semnele ortografice și de punctuație.

Însușirea noilor cunoștințe de limbă pentru a percepe și a realiza fapte de comunicare orală și scrisă.

2.3. Utilizarea corectă a relațiilor sintactice în comunicarea orală și scrisă.

Obiective operaționale: La sfârșitul lecției, elevii vor fi capabili:

- să definească propoziția subordonată completivă directă;
- să identifice propozițiile complete directe din diferite texte;
- să precizeze elementele regente specifice propoziției complete directe;

- să recunoască elementele de relație specifice acestei propoziții;
- să explice topica și punctuația propoziției complementive directe;
- să alcătuiască fraze care să conțină propoziții complementive directe introduse prin diferite elemente de relație;
- să realizeze expansiunea complementului direct în propoziție corespunzătoare;
- să contragă propozițiile complementive directe în părți de propoziție corespunzătoare;
- să înlocuiască punctele de suspensie cu propoziții complementive directe potrivite;
- să elaboreze regente pentru propozițiile complementive directe date.

Metode și procedee: conversația euristică, învățarea prin descoperire, explicația, analiza gramaticală, exercițiul, PowerPoint, jocul didactic.

Forme de organizare a activității elevilor: activitatea frontală combinată cu activitatea individuală și în perechi

Resurse: capacitățile de învățare ale elevilor, cunoștințele însușite de ei în clasa a VIII-a despre complementul direct.

Mijloace de învățământ: manualul, culegerea, fișe de lucru pentru elevi, tabla, markere, videoproiector.

Principii: principiul accesibilității, principiul însușirii conștiente și active, principiul sistematizării.

Bibliografie: Goran, Maria Emilia, *Probleme de sintaxă*, București, Editura Recif, 2000;
 Nicolescu, Aurel, *Analize gramaticale*, București, Editura I. Creangă, 1990;
 Popescu, Ștefania, *Gramatica practică a limbii române*, București, Editura Lider, 1998;
 Felecan, Nicolae, *Sintaxa limbii române. Teorie. Sistem. Construcție*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2004;
 Crișan, Alexandru, Dobra, Sofia, Sâmișian, Florentina, *Limba română. Manual pentru clasa a VIII-a*, București, Editura Humanitas, 2000.

DESFAȘURAREA LECȚIEI

Momentel e lecției	Ob.	Activitatea profesorului	Activitatea elevului	Metode și procedee	Forme de organizare	Mijloace	Evaluare
<i>Moment organizatoric</i>		Salutul. Notarea absențelor. Pregătirea materialului didactic. Asigurarea celor necesare lecției.	Elevii își pregătesc cele necesare pentru desfășurarea lecției.	conversația	activitate frontală		
<i>Actualizarea cunoștințelor anterioare. Verificarea temei</i>		Se actualizează cunoștințele referitoare la complementul direct. Ce este complementul direct? Care sunt întrebările specifice complementului direct? Ce determină complementul direct? Se cer exemple complemente directe care să determine diferitele părți de vorbire enumerate.	Complementul direct este partea secundară de propoziție care arată obiectul asupra cărui se exercită direct acțiunea. Întrebări: pe cine? Ce? Complementul direct determină vb și locuțiuni verbale la moduri personale și nepersonale, interjecții predicative. <i>Am o carte.</i> <i>A plecat fără a băga de seamă</i> <i>schimbarea.</i> <i>Iată un urs.</i> <i>Cd se exprimă prin</i>	conversația conversația exercițiul	activitate frontală activitate	 caiet	 verificare orală verificare

		Prin ce părți de vorbire se exprimă complementul direct?	<i>substantiv, pronume, numeral, v. și loc. vbale la moduri nepersonale.</i> Elevii răspund solicitărilor. Un elev citește tema din caiet, iar ceilalți verifică dacă au scris corect.		individuală		orală
Captarea atenției		Se verifică tema. Pentru a stârni curiozitatea elevilor despre ceea ce urmează să se predea, profesorul îi anunță ca la oră vor avea câțiva invitați speciali, pt Mickey Mouse și prietenii lui. Profesorul îi va întreba pe elevi care cred ca este lecția nouă, în virtutea obișnuinței din orele de gramatică.	Elevii raspund ca este vorba despre Propoziția care tine locul Complementului direct – Propoziția completiva directă	conversația	activitate individuală activitate frontală		observare sistematică
Anunțarea temei și a obiectivelor operaționale		Azi vom studia Propoziția completivă directă Se notează titlul pe tablă. Profesorul anunță obiectivele operaționale. Elevii urmăresc materialul PowerPoint cu lecția care se predă.	Elevii ascultă cu atenție. Elevii notează titlul în caiet.	conversația	activitate frontală activitate individuală	tablă caiet	
Prezentarea sarcinilor de învățare	O1	Se împarte tabla în două. Pe tablă sunt notate următoarele propoziții: <i>Am aflat o noutate.</i> <i>A băgat de seama schimbarea.</i> <i>Profesorul are de verificat tema.</i> <i>Copilul are în vedere tema.</i> <i>Iată o ie!</i> Profesorul le cere elevilor să descopere complementele directe și să precizeze ce părți de vorbire determină.	Elevii împart foaia caietului în două și notează propozițiile de pe tablă. Elevii recunosc CD și precizează ce părți de vorbire determină.	exercițiul conversația	activitate individuală activitate frontală	caiet tablă caiet	verificare orală
Conducerea învățării	O7	Profesorul le cere elevilor să transforme Cd în propoziții corespunzătoare, folosind procedeul expansiunii.	Elevii realizează expansiunea Cd	exercițiul	activitate frontală	tablă caiet	exercițiu de expansiune
	O2	Dar propozițiile obținute prin expansiune ce rol îndeplinesc în frază? Cum am putea defini	Propozițiile subliniate îndeplinesc, în frază, rolul de Cd al propoziției regente. Un elev încearcă să	învățarea prin descoperire învățarea prin	activitate frontală	tablă caiet	

		propoziția subordonată completivă directă? <i>Propoziția care îndeplinește în frază rolul de Cd pe lângă un termen regent din regentă se numește propoziție CD</i> Care sunt elementele regente ale acestei propoziții?	definească propoziția subordonată predicativă. Elevii notează definiția în caiete.	descoperire exercițiul	activitate frontală	caiet	
	O1		Elevii precizează și notează în caiete elementele regente.		activitate individuală	fișe de lucru	
	O3	Cum se numește procedeul invers expansiunii? Profesorul le cere elevilor să contragă propozițiile predicative de la ex.3.	Procedeul invers expansiunii se numește contragere , adică transformarea unei propoziții subordonate în parte de propoziție.	conversația			
	O2 O4	Profesorul precizează că vor începe rezolvarea fișei cu exercițiul 4. (Anexă) Pentru fiecare exemplu din acest exercițiu, profesorul le cere elevilor să sublinieze predicatele, să încercuiască elementele de relație și să precizeze felul propozițiilor. Care sunt elementele de relație specifice CD?	Elevii rezolvă exercițiul 3 pe fișă și la tablă. Elevii rezolvă exercițiul 4 de pe fișa de lucru. Elevii rezolvă exercițiul, sintetizând elementele de relație specifice CD descoperite pe fișa de lucru.	exercițiul	activitate pe grupe	fișe de lucru	
		Ce puteți să-mi spuneți despre topica acestei propoziții?	Elevii notează în caiete elementele de relație identificate.			ppt	
	O5	Dar despre punctuație?	CD stă după regentă Și nu se desparte prin virgulă, dar și înaintea regentei când se insistă asupra subordonatei. În acest caz se desparte ocazional de R.	conversația	activitate frontală		
<i>Evaluarea formativă</i>	O6 O2 O3 O9 O7 O4 O8	Profesorul precizează elevilor că vor rezolva celelalte exerciții de pe fișa de lucru. După rezolvarea exercițiilor de pe fișa de lucru, profesorul constată prin conversație modul în care elevii au rezolvat exercițiile.	Elevii rezolvă exercițiile de pe fișa de lucru. Elevii răspund solicitărilor.	exercițiul conversația	activitate pe grupe activitate frontală	fișe de lucru	evaluare formativă
<i>Asigurarea feed-</i>		Are loc pe tot parcursul					notarea

backului		lecției prin aprecieri verbale (Corect, Bine, Da), prin întrebări referitoare la propoziția CD, dar și prin efectuarea exercițiilor de pe fișa de lucru. La final se va alcătui cu CVINTET referitor la propoziția CC					activității elevilor
Asigurarea retenției și a transferului		Se dă ca activitate rezolvarea exercițiilor: 1, 6 pagina 158 din manual.	Elevii își notează tema.				

EDUCAȚIA ÎN RÂNDUL ELEVILOR ROMI (II)

Prof. Poptelecan Călin, Școala Gimnazială „Toma Cocișiu” Blaj

Participarea la educație a minorităților este reglementată printr-o serie de documente europene și internaționale. În acest sens România este semnatară a mai multor documente internaționale care promovează principalele nediscriminări etnice sau rasiale. Dintre aceste cele mai importante sunt: Convenția internațională asupra eliminării formelor de discriminare rasială-ratificată în anul 1970, Pactul internațional cu privire la drepturile economice, sociale, culturale și Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice - ratificat în 1974, Convenția UNESCO privind discriminarea în educație - ratificată în 1964.

La nivel european există o serie de documente care interzic discriminarea rasială sau etnică, relevante pentru politicile privind minoritatea romă din România. În ceea ce privește drepturile și libertățile a fost elaborată de către Consiliul Europei, Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale, ratificată și de România după ce a devenit membră UE.

Consiliul European a promovat și Convenția - cadru pentru protecția minorităților naționale, prin care sunt trasate măsurile antidiscriminatorii privind minoritățile naționale. România a semnat acest document în 1995 cu trei ani mai devreme de data intrării în vigoare -1 februarie 1998, având astfel obligația de a implementa politicile respective și de a respecta principiile Convenției, dar și de a prezenta Consiliului rapoarte periodice privind anumite progrese înregistrate. Promovarea valorilor interculturalității și plurilingvismul și de asemenea pentru a proteja limbile regionale sau minoritare ale Europei, Consiliul Europei a adoptat Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare, care are ca început de valabilitate anul 1998, carta la care de asemenea și România este semnatară.

Din altă perspectivă și în lumina celor de mai sus, au mai fost elaborate o serie de documente ce priveau drepturile minorității rome, cuprinse în Carta pentru Securitate Europeană, cât și cu rapoartele OSCE asupra situației romilor au fost remarcate diversele probleme cu care acesta se confruntă, iar reuniunile realizate la Copenhaga (1990), Helsinki (1992) sau Istanbul (1999) state membre care și-au afirmat preocuparea pentru rezolvarea acestor dificultăți, ceea ce este echivalent cu un angajament moral de a elimina orice formă de discriminare împotriva romilor, țara noastră având obligația de natură politică prin acceptarea concluziilor întâlnirilor.

Dar cele mai influente decizii ce privesc România față de minoritatea romă sunt cele aparținând Uniunii Europene. Aceasta la rândul ei a dezvoltat măsuri privind populația romă, orientată în două direcții, considerarea specificului local și alocarea de resurse. Principiile pentru îmbunătățirea situației minorității rome în țările candidate, reprezintă unul dintre cele mai importante documente adoptate de UE, document elaborat în 1999 de către Grupul de experți în problemele rome și de Înalțul Comisar pentru Minorități Naționale ale OSCE.

Directiva 2000/43/EC din 29 iunie 2000 împotriva discriminării rasiale și etnice, un referat și un fundament pentru toate politicile statelor membre privind minoritățile. România a emis după o

lună-august 2000, o ordonanță împotriva discriminării, măsură de armonizare legislativă ce apropie de standardele cerute în Europa față de protecția minorităților.

În țara noastră, Constituția României stabilește principiile generale referitoare la drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale tuturor cetățenilor, precum și regulile referitoare la accesul la educație a persoanelor care aparțin minorităților etnice. Articolul 4 prevede unitatea poporului și egalitatea între cetățeni, iar articolul 6 prevede dreptul la învățătură, adică dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a învăța limba lor maternă și de a putea fi instruite în limba lor sunt garantate.... „Învățământul de stat este garantat potrivit legii”.

Cele subliniate mai sus, sunt completate de Legea Învățământului care declară educația o prioritate națională și stipulează dreptul la educație a tuturor cetățenilor, dreptul acestora de a se instrui în limba maternă, precum și respectarea dreptului la patrimoniul cultural și lingvistic al minorităților. Aceste drepturi sunt exprimate în următoarele prevederi din care menționăm câteva: organizarea de unități școlare, grupe, grupe în limba minorităților naționale, nivelurile și formele de învățământ, reflectarea istoriei și tradițiilor fiecărei minorități în curriculum educațional, predarea religiei în limba maternă, susținerea în cadrul examenelor finale a unei probe în limba maternă.

Pentru respectarea drepturilor minorităților naționale, Guvernul României a adoptat la nivelul anului 2002, Legea 48 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr.137 privind prevenirea și soluționarea tuturor formelor de discriminare. Conform acestei reglementări, refuzarea accesului unei persoane sau al unui grup de persoane la orice nivel și formă de educație datorită apartenenței la o rasă, naționalitate, etnie, religie este considerată contravenție și se pedepsește conform legii. Această lege se încadrează în prevederile acordului internațional privind combaterea intoleranței și rasismului.

De la nivelul Ministerului Educației Naționale s-au evidențiat mai multe categorii de măsuri cu impact asupra ameliorării participării școlare printre care menționăm: măsuri de creștere a calității resurselor umane din sistemul de învățământ din zonele defavorizate, măsuri de protecție socială a categoriilor de populație defavorizată, măsuri și programe de intervenție directă asupra cauzelor și efectelor fenomenului neparticipării școlare.

Bibliografie selectivă:

1. Jigan ,M., *Factorii reușitei școlare*, București, Editura Grafoart, 1998.
2. Păun E., *Școala - abordare socio-pedagogică*, Iași, Editura Polirom, 1999
- 3.Stănciulescu C., Zamfira E., (coord), *Țigani, între ignorare și îngrijorare*, București, Editura Alternative, 1993
4. *** Raportul Național al Dezvoltării Umane , România 2000 , PNUD 2000
- 5.***Indicatori privind comunitățile de romi din România , Editura Expert , București, 2002